

Příspěvek k poznání brouků čeledi kožojedovití (Dermestidae) z území Česka a Slovenska – část 2

Contribution to the knowledge of Dermestidae (Coleoptera) from the Czechia and Slovakia – part 2

Jiří Háva

Rýznerova 37/37, Únětice u Prahy, Praha-západ, Česká republika

e-mail: jh.dermestidae@volny.cz

Abstract. The species *Telopes uniformis* Fairmaire, 1860 is newly recorded as introduced species from Slovakia. The species *Anthrenus* (*Anthrenus*) *angustefasciatus* Ganglbauer, 1904 and *Megatoma* (*Megatoma*) *ruficornis* Aubé, 1866 confirmed of recent occurrence in Moravia. Check-list of Czech and Slovak species is attached.

Key words: faunistics, new records, check-list, Coleoptera, Dermestidae, Czechia, Slovakia.

Úvod

Čeď Dermestidae (kožojedovití) (Coleoptera) v současné době zahrnuje v celosvětovém měřítku celkem 1850 validních druhů a poddruhů (Háva 2020). Čeď je na území České a Slovenské republiky recentně studována, kromě souborné práce včetně určovacího klíče (Háva 2011) a doplněného druhého vydání Háva (2021) byla publikována i řada faunistických prací, poslední soubornější publikoval Háva (2020). V této práci autor předkládá nově zjištěné poznatky o faunistice 25 druhů z této čeledi z území Česka a Slovenska.

Materiál a Metodika

Seznam sbírek:

- DKPC David Kopr, soukromá sbírka, Brno, CZ
- EEPC Eduard Ezer, soukromá sbírka, Zlín, CZ
- JHAC Jiří Háva, Private Entomological Laboratory & Collection, Únětice u Prahy, Praha-západ, CZ
- JHOC Jan Horák, soukromá sbírka, Praha, CZ
- JKRC Josef Krošlák, soukromá sbírka, Plzeň, CZ
- JMPC Josef Mertlik, soukromá sbírka, Opatovice nad Labem, CZ
- JPPC Jiří Plecháč, soukromá sbírka, Pecka, CZ
- JSPC Jan Schneider, soukromá sbírka, Praha, CZ
- JVPC Jaroslav Větrovec, soukromá sbírka, Hradec Králové, CZ
- LBBC Ludvík Bobot, soukromá sbírka, Brno, CZ
- MMPC Miroslav Mikát, soukromá sbírka, Hradec Králové, CZ
- MOPC Michal Ouda, soukromá sbírka, Plzeň, CZ
- MZPC Miroslav Zýka, soukromá sbírka, Rakovník, CZ
- VTPC Václav Týr, soukromá sbírka, Žihle, CZ
- SEMC Severočeské muzeum, Liberec, CZ
- VBPC Václav Benedikt, soukromá sbírka, Plzeň, CZ
- VDPC Václav Dongres, soukromá sbírka, Plzeň, CZ
- PZAC Petr Zahradník, soukromá sbírka, Jesenice u Prahy, CZ

Studovaný materiál determinoval autor, pokud není uvedeno jinak. Čísla faunistických čtverců jsou uvedena podle prací Pruner & Míka (1996) a Novák (1989). Morava v pojetí tohoto příspěvku zahrnuje i část Slezska. Lokality jsou uvedeny v původním znění, včetně anglického textu. Literární údaje jsou v textu označeny v hranaté závorce [].

Výsledky

Čeďed' Dermestidae Latreille, 1804

podčeďed' Attageninae Laporte de Castelnau, 1840

tribus Attagenini Laporte de Castelnau, 1840

Rod *Attagenus* Latreille, 1802

***Attagenus brunneus* Faldermann, 1835**

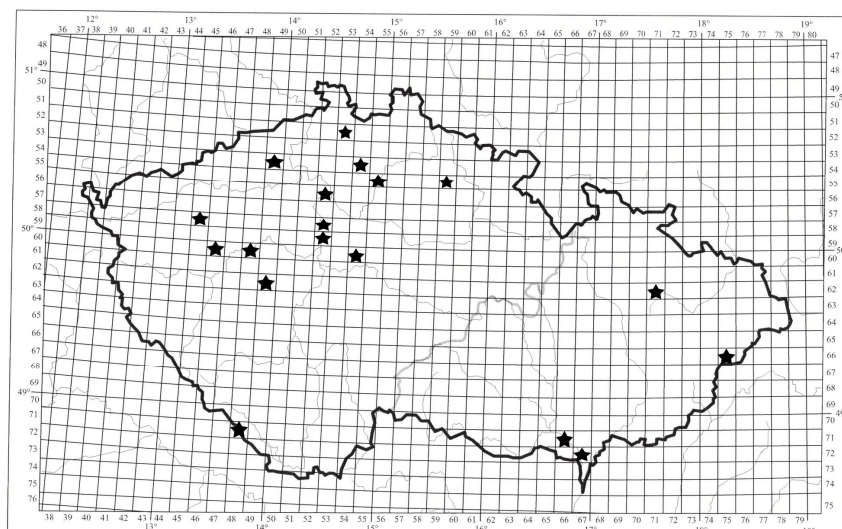
Studovaný materiál.

ČESKO

Bohemia:

Bohemia or., Hradec Králové (5860), 5.2.1995, J. Krátký lgt., 1 ♂, J. Háva det., (JVPC).

Poznámka. Zde uvedená lokalita doplňuje známé rozšíření výskytu.

Mapa 1. Rozšíření druhu *Attagenus schaefferi schaefferi* (Herbst, 1791) v Česku.

***Attagenus schaefferi schaefferi* (Herbst, 1791)**

Studovaný materiál.

ČESKO

Bohemia:

Bohemia c., Praha-Košíře (5952) [Háva 2004]; Bohemia or., Pecka (5559), 31.5.2019, J. Plecháč lgt., 1 ♀, J. Háva det., (JPPC); Bohemia occ., Vrbička env. (5845), PP Jalovcové stráně nad Vrbičkou, lapač (kůrovec), V.-VI.2020, T. Fiala lgt., 1 ♀, J. Háva det., (VTPC); Boh. oc. Mer., NP Šumava, Stožec env. (7148), 924 m, 18.6.-27.6.2021, Dongres lgt., 1 ♂, 1 ♀, V. Dongres det., J. Háva revid., (VDPC).

Moravia:

Moravia mer., Břeclav-Kančí obora (7267), 11.6.2020, J. Plecháč lgt., 1 ♀, J. Háva det., (JPPC); Moravia mer., Dolnomoravský úval, Pohansko-soutok (7267), 25.6.-27.6.2020, J. Plecháč lgt., 5 ♂♂, 2 ♀♀, J. Háva det., (JPPC, JHAC).

SLOVENSKO

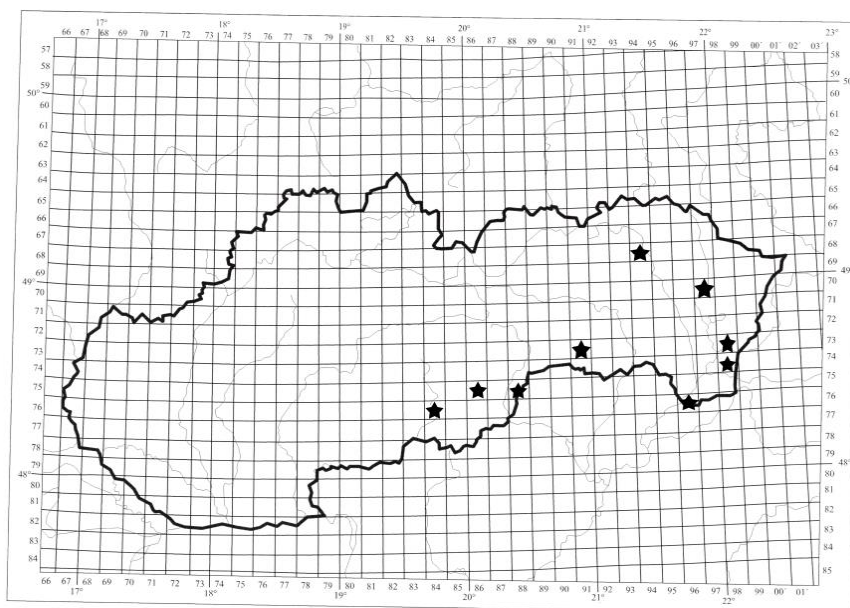
Slovakia occ., Kováčov env. (8178), 23.-28.5.2009, V. Týr lgt., 1 ♀, J. Háva det., (VTPC).

Poznámka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu.

Attagenus silvaticus* Zhantiev, 1976*Studovaný materiál.****SLOVENSKO**

Slovakia or., Chlmec [env.] okr. Humenné (7097), 20.4.1990, 1 ♀, V. Týr lgt., „*Attagenus schaefferi* Karas V. det.“, J. Háva det., (VTPC).

Poznámka. Na území Česka i Slovenska velmi vzácný druh (Háva 2020).

Mapa 2. Rozšíření druhu *Attagenus silvaticus* Zhantiev, 1976 na Slovensku.

Rod *Telopes* Redtenbacher in Russegger, 1843

Poznámka. V nové studii Zhou et al. (2022) byl podrod *Telopes* rodu *Attagenus* povýšen na samostatný rod.

Obr. 1-2. Samec druhu *Telopes uniformis* Fairmaire, 1860: 1- pohled shora, 2- hlava a tykadla. (foto J. Háva)

***Telopes uniformis* Fairmaire, 1860**

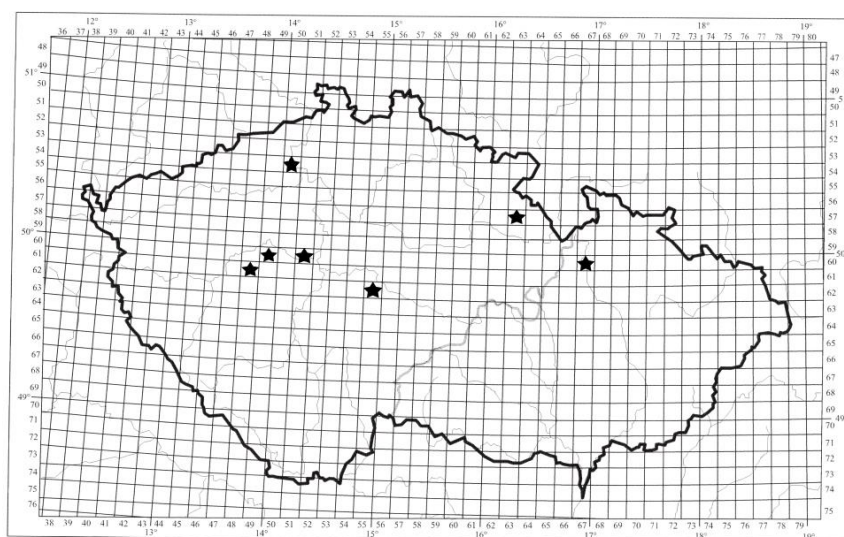
(Obr. 1-2)

Studovaný materiál.**SLOVENSKO**

Slovakia c., Banská Bystrica (restaurace Rubín) (7380), 1.7.2019, V. Franc lgt., 1 ♂, J. Háva det., (JHAC).

Poznámka. Restaurace se nachází v blízkosti železničního nádraží (Valerián Franc, osobní sdělení). **Nový introdukovaný, neaklimatizovaný druh pro Slovensko.****Rod *Lanorus* Mulsant & Rey, 1868**= Rod *Paranovelsis* Casey, 1900***Lanorus pantherinus* (Ahrens, 1814)****Studovaný materiál.****ČESKO****Bohemia:**

Bohemia c., Zbiroh (6148), PP Jalovce na Světovině, [Benedikt et al. 2021, Januš et al. 2022]; Bohemia c., Hudlice intr. (6049), V.-VI.2020, v lapači na kůrovce Ecotrap, T. Fiala lgt., V. Týr det. et coll., 1 ♂, 2 ♀♀, J. Háva revid., (2 VTPC, 1 JHAC).

Poznámka. Rozšíření tohoto vzácného druhu na území Česka publikoval Háva (2010, 2014). Druh byl přerazen z rodu *Attagenus* do rodu *Paranovelsis* v roce 2014. Benedikt et al. (2021) a Januš et al. (2022) publikovali tento druh pod nesprávným rodovým jménem jako *Attagenus pantherinus*. V nové studii Zhou et al. (2022) byl rod *Paranovelsis* synonymizován s rodem *Lanorus* Mulsant & Rey, 1868. Tento druh tedy nově patří do rodu *Lanorus*.Mapa 3. Rozšíření druhu *Lanorus pantherinus* (Ahrens, 1814) v Česku.***Lanorus punctatus* (Scopoli, 1772)****Poznámka.** Konvička (2021) mylně uvádí tento druh v rodě *Attagenus*, druh patří od roku 2014 do rodu *Paranovelsis*. V nové studii Zhou et al. (2022) byl rod *Paranovelsis* synonymizován s rodem *Lanorus* Mulsant & Rey, 1868.**Podčeleď Dermestinae Laterille, 1804****Tribus Dermestini Laterille, 1804*****Dermestes* (*Dermestes*) *ater* DeGeer, 1774**

Studovaný materiál.

ČESKO

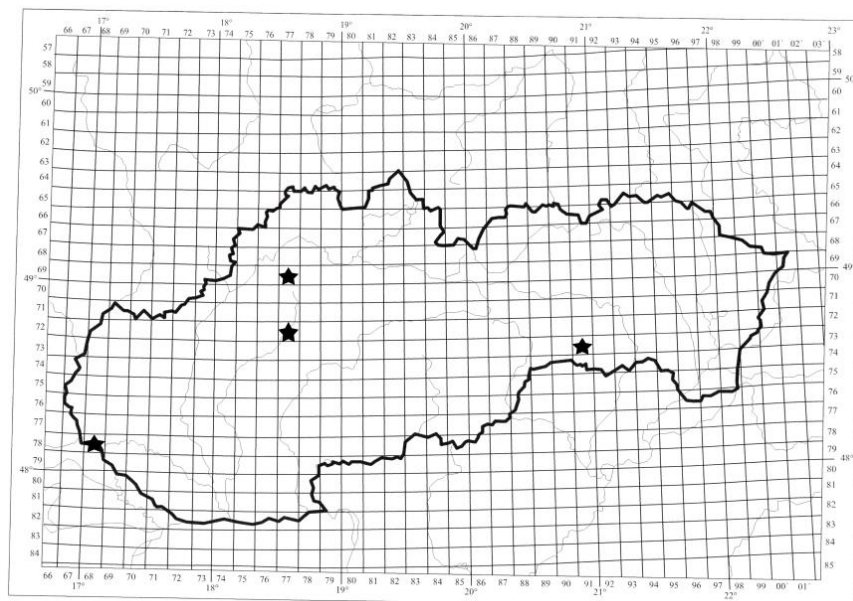
Moravia:

Moravia bor., Ostrava-Výškovice (6275), 25.6.2022, J. Tomčík lgt., det. et coll., 1 ♂, J. Háva revid.

SLOVENSKO

Slovakia occ., Svätajurský Šúr (7769) [Korbel 1951].

Poznámka. Tento druh uvádí Korbel (1951) jako *Dermestes cadaverinus* z přírodní rezervace Svätajurský Šúr. Jde o zajímavý nález z přírody vzhledem k tomu, že tento druh se na Slovensku vyskytuje pouze synantropně (Háva 2020). Ze Slovenska jsou zatím známy čtyři lokality výskytu. Lokalita Ostrava-Výškovice doplňuje známé rozšíření výskytu v Česku.

Mapa 4. Rozšíření druhu *Dermestes (Dermestes) ater* DeGeer, 1774 na Slovensku.

Obr. 3. *Dermestes (Dermestes) lardarius* Linnaeus, 1758 na hnízdu *Vespa crabro* Linnaeus, 1758 (foto M. Zýka).

***Dermestes (Dermestes) lardarius* Linnaeus, 1758**

(Obr. 3)

Studovaný materiál.**ČESKO****Bohemia:**

Bohemia occ., 1.5 km S of Nepomyšl (5745), I.2022, R. Remar leg., 3 ex., M. Zýka lgt. et det., (MZPC).

Poznámka. Imaga byla nalezena v inktáriu z hnízda sršně druhu *Vespa crabro* Linnaeus, 1758 (Hymenoptera: Vespidae), které bylo v ptačí budce. V hníždě byl nalezen i druh *Megatoma undata* (Linnaeus, 1758) (7 ex.) (M. Zýka osobní sdělení). U druhu *D. lardarius* je známý výskyt u včel druhu *Apis mellifera* Linnaeus, 1758 a uvádí se i vzácné nálezy z vosích hnízd, ovšem bez uvedení přesného druhu vos (Nicoli Aldini 1998).

Dermestes (Dermestinus) erichsoni* Ganglbauer, 1904*Studovaný materiál.****ČESKO****Bohemia:**

Bohemia c., Kladno – Max mine (5850) [Háva 1996]; Bohemia c., Ledce (5656) [Háva 2015].

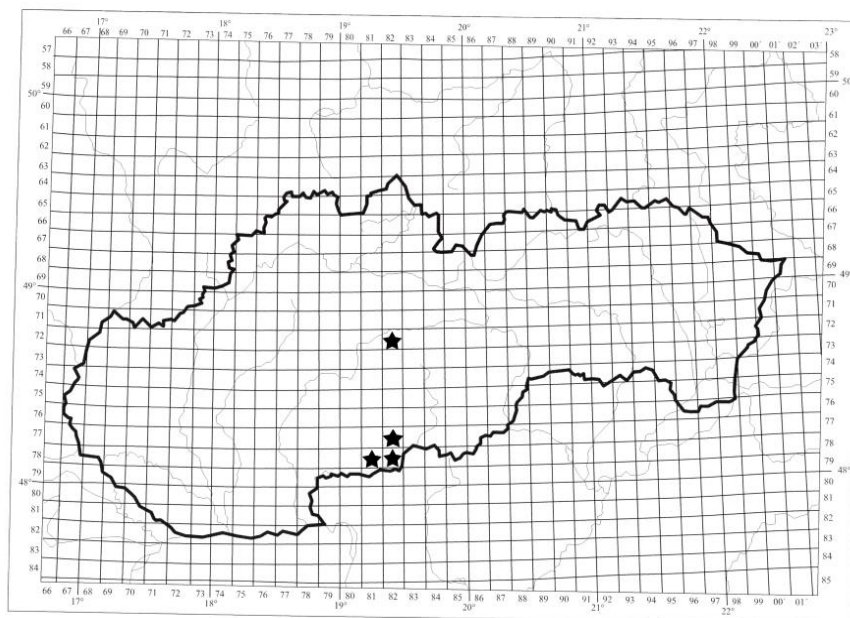
Moravia:

Moravia mer., Brno (6865) [Kalík 1946]; Moravia mer., Lednice env., (7266), 2.6.1995, J. Háva lgt., 1 ex., (JHAC).

SLOVENSKO

Slovakia occ., Kováčov u Kamenice n. Hronom (8178) [Kalík 1946]; Slovakia occ., Ľutov (7275) [Majzlan 2018]; Slovakia or., Moldava-Janík (7391), 1-7.7.1995, J. Vámoš lgt., 1 ex., (JHAC).

Poznámka. Velmi vzácný druh v obou státech, známý z nemnoha lokalit. Predátor vajíček u řádu Lepidoptera. Patočka et al. (1962) uvádí tento druh bez bližší lokalizace jako predátora vajíček druhu *Lymantria dispar* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera) na Slovensku.

Mapa 5. Rozšíření druhu *Dermestes (Dermestinus) intermedius intermedius* Kalík, 1951 na Slovensku.

Dermestes (Dermestinus) intermedius intermedius* Kalík, 1951*Studovaný materiál.**

SLOVENSKO

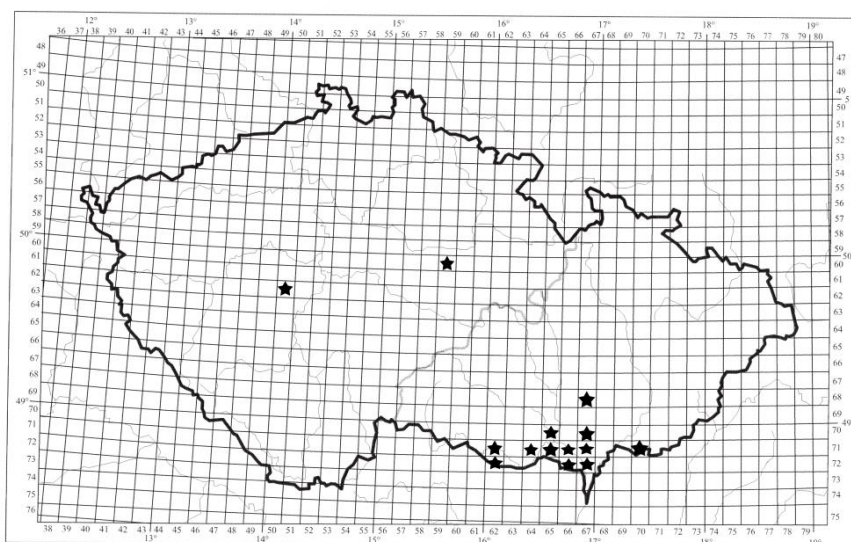
Slovakia occ., Čičov (8272) [Majzlan 1988].

Poznámka. V prvním příspěvku o faunistice Dermestidae (Háva 2020) nebyla tato lokalita uvedena. Ze Slovenska jsou zatím známy čtyři lokality výskytu.

Dermestes (Montandonia) fuliginosus* Rossi, 1792*Studovaný materiál.****ČESKO****Moravia:**

Moravia mer., Radějov, PP Žerotín (7170), past, 2.-23.5.2018, O. Konvička lgt., 3 ex., J. Háva det., (2 EEPC, 1 JHAC); Moravia mer., Znojmo, Hodonice env. (7162), 26.4.2019, L3/4, D. & L. Kopr lgt., 1 ex., J. Háva det. (DKPC); Moravia mer., Znojmo, 1 km E of Popice (7162), *Felis catus* cadaver, 29.4.2014, D. & L. Kopr lgt., 1 ex., J. Háva det., (DKPC); Moravia mer., CHKO Pálava, Klentnice, Kočičí kámen (7165), past, 350 m, 20.5.-10.6.2021, D. Kopr lgt., 1 ex., J. Háva det., (DKPC); Moravia mer., Mikulov (7165), PP Růžový kopec, past, 8.5.-12.6.2020, D. Kopr lgt., 3 ex., J. Háva det., (2 DKPC, 1 JHAC); Moravia mer., Nový Přerov (7164), Přerovský vrch, past, 28.4.-20.5.2020, D. Kopr lgt., 4 ex., J. Háva det., (3 DKPC, 1 JHAC); Moravia mer., Pouzdřany (7065), 7.5.2022, J. Krošlák lgt. et det., 2 ex., J. Háva revid., (JKPC).

Poznámka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu.

Mapa 6. Rozšíření druhu *Dermestes (Montandonia) fuliginosus* Rossi, 1792 v Česku.

Dermestes (Montandonia) olivieri* Lepesme, 1939*Studovaný materiál.****ČESKO****Moravia:**

Moravia mer., Havraníky, PP Skalky u Havraníků (7162), 15.6.2020, M. Mikát leg., 1 ♂, J. Háva det., (MMPC).

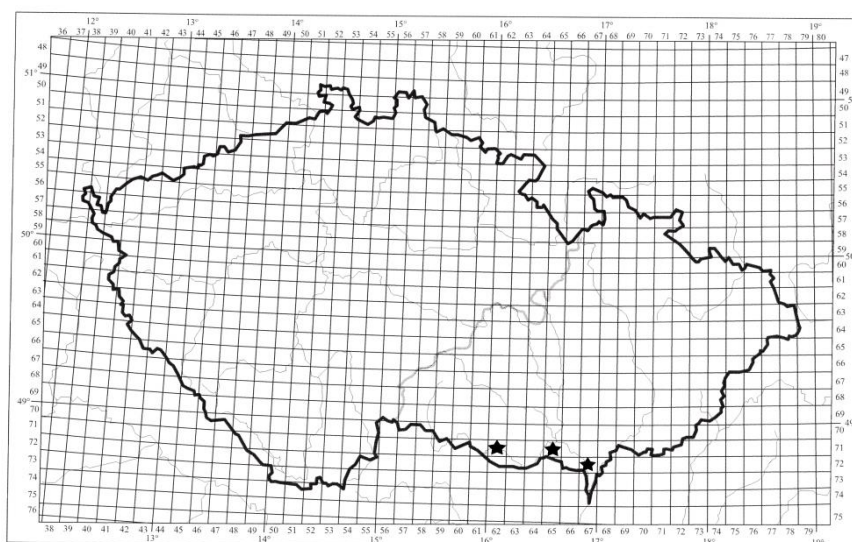
SLOVENSKO

Slovakia occ., Belanské kopce (8177), 5.1970, Ing. Pokorný lgt., 1 ♂, J. Háva det., (VTPC); Slovakia occ., Salka (8178), Sovie vinohrady, 11.9.2015, L. Koloničný lgt., 3 ex., L. Koloničný det., J. Háva revid., (1 VTPC, 2 VDPC); Slovakia occ., Martovce 1 km z. Gémeš (8174), mokřad, louky, 18.5.2022, S. Benedikt lgt., 1 ex., J. Háva det., (VBPC); Slovakia mer., Kamenica nad Hronom, Kováčovské kopce (8178), 26.5.2012, Dongres lgt., 1 ex., J. Háva det., (VDPC).

Poznámka. Třetí známá lokalita z Moravy. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu.

Obr. 4. Instalované feromonové lapače na lokalitě Tvoříhráz (foto R. Kopáč).

Mapa 7. Rozšíření druhu *Dermestes (Montandonia) olivieri* Lepesme, 1939 v Česku.

podčeleď Megatominae Leach, 1815
tribus Anthrenini Gistel, 1848

Rod *Anthrenus* Geoffroy, 1762

Anthrenus (Anthrenus) angustefasciatus Ganglbauer, 1904

ČESKO**Moravia:**

Moravia mer., Tvořihráz u Znojma (7062), VII.2020, R. Kopáč lgt., 1 ♀, J. Háva det., (JHAC).

Poznámka. Uvedený exemplář byl nalezen při rozboru necílových druhů hmyzu ze segmentových feromonových lapačů, navnaděných různými druhy feromonových odparníků (Lineatin combi, Galopro-pinowit, Tomowit, Sexowit, Phaegr-IAC, Chalcoprax, Erosowit, Ligniwit Tube) umístěných na rozhraní dubového a borového porostu (Obr. 4). Z Česka poprvé uvádí tento druh Háva & Zahradník (2011). V Čechách byl nalezen na jedné lokalitě ve feromonových lapačích na kůrovce *Pityogenes chalcographus* (Linnaeus, 1761) společně s některými dalšími druhy rodu *Anthrenus*. Z Moravy je znám jeden starý nález z okolí Brna (Háva & Zahradník 2011). **Potvrzení výskytu na Moravě.**

***Anthrenus (Florilinus) olgae* Kalík, 1946**

Studovaný materiál.**ČESKO****Bohemia:**

Bohemia or., Předměřice n. L. (5760), 27.4.2001, J. Větrovec leg., 1 ex., J. Háva det., (JVPC); Bohemia c., Český kras-Bubovice (6051), ex l. *Populus* sp., I.1993, P. Zahradník lgt., 1 ex., J. Háva det., (PZAC); Bohemia c., Český Brod (5955), VIII.1965, Dr. Pokorný lgt., 1 ex., J. Háva det., (VTPC).

Poznámka. Evropský, nepříliš hojný druh, popsáný z Česka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu.

***Anthrenus (Helocerus) polonicus* Mroczkowski, 1951**

SLOVENSKO

Poznámka. První nálezy ze Slovenska uvádí Šustek & Hornychová (1983), bez přesnější lokalizace. Mroczkowski (1975) a Burakowski et al. (1986) uvádí výskyt i v Československu, avšak opět bez konkrétních lokalit. Háva (1999) uvádí tento druh jako potvrzený svým výskytem na Slovensku poprvé s konkrétní lokalitou Bukovské vrchy, Nová Sedlica (6101).

Tribus Ctesiini Rees, 1943

***Ctesias (Ctesias) serra* (Fabricius, 1792)**

ČESKO

Poznámka. Velmi zajímavé pozorování larev tohoto druhu při predaci vajíček motýla bekyně velkohlavé *Lymantria dispar* (Linnaeus, 1758) z lokality Nižbor (5950) publikoval Januš et al. (2020). Tuto bionomii již zmiňuje Mroczkowski (1975).

Tribus Megatomini Leach, 1815

Podtribus Megatomina

***Globicornis (Hadrotoma) corticalis* (Eichhoff, 1863)**

Studovaný materiál.**ČESKO****Bohemia:**

Bohemia c., Praha-Troja (5852) [Háva 2004]; Praha-Klánovice (5954) [Háva 2004]; Bohemia c., Praha-Radotín (6052) [Háva 2004]; Bohemia c., Lánský údolí Klíčavy (5849) [Januš et al. 2022]; Bohemia occ., Svojšín-Lažany (6243), 5.6.1999, P. Zahradník lgt., 1 ♀, J. Háva det., (PZAC); Bohemia c., Kytín env. (6151), 13.5.2005, P. Zahradník lgt., 1 ♂, J. Háva det., (PZAC); Bohemia occ., Vrbička env. (5845), PP Jalovcové stráně nad Vrbičkou, lapač (kůrvec), 5.-6.2020, T. Fiala lgt., 3 ♀♀, J. Háva det., (VTPC); Bohemia bor., Ralská pahorkatina, Tlustec (5254), 540 m, 26.5.-7.6.2022, interc. trap, P. Vonička & M. Průša lgt., 1 ♀, J. Háva det., (SEMC).

Moravia: Moravia mer., Brno env., Vranov (6665), 19.11.1994, P. Čechovský lgt., 1 ♂, P. Zahradník det., J. Háva revid., (PZAC).

Poznámka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu. V prvním příspěvku o faunistice Dermestidae (Háva 2020) byly lokality z Prahy omylem opomenuty.

***Globicornis (Hadrotoma) emarginata* (Gyllenhal, 1808)**

Studovaný materiál.

ČESKO

Bohemia:

Bohemia c., Praha-Košíře (5952) [Háva 2004]; Bohemia or., Lázně Bohdaneč (5960), 30.4.2019, J. Mertlík lgt. det. et coll., 1 ♀ (JMPC); Bohemia or., Hrobice (5960), 7.5.2017, J. Mertlík lgt. det. et coll., 1 ♂, 1 ♀, (JMPC).

Poznámka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu. V prvním příspěvku o faunistice Dermestidae (Háva 2020), byla lokalita z Prahy omylem opomenuta.

***Megatoma (Megatoma) ruficornis* Aubé, 1866**

Studovaný materiál.

ČESKO

Moravia:

Moravia mer., Čejč env. (7067) [Háva 2019]; Moravia mer., Kobyli (7067), 6.7.2021, T. Novotný lgt., 1 ♀, J. Háva det., (JHAC).

Poznámka. Exemplář nalezen na okně domu. Druhá známá lokalita tohoto druhu na Moravě. **Potvrzení výskytu na Moravě.**

Podtribus Trogodermina

***Phradonoma villosulum* (Duftschmid, 1825)**

Studovaný materiál.

SLOVENSKO

Slovakia occ., Cerovo SSW, Litava vall. (7780), steppe-quercetum, 350 m, 26.6.2018, S. Benedikt lgt., 1 ex., J. Háva det., (VBPC); Slov. mer., Kamenica nad Hronom (8278), 7.7.2012, Dongres lgt., 1 ex., J. Háva det., (VDPC); Slovakia oc., Nitrica-Račice env. (7276), steppe E of village, 300 m, 27.6.2011, V. Dongres lgt., 5 ex., V. Dongres det., J. Háva revid., (4 VDPC, 1 JHAC); Slov. mer., Štúrovo env., Hegyfarok západní část (8278), 10.7.2013, Dongres lgt., 9 ex., V. Dongres det., J. Háva revid., (8 VDPC, 1 JHAC); Slov. mer., Štúrovo env., Hegyfarok (8278), 6.7.2012, Dongres lgt., 4 ex., V. Dongres det., J. Háva revid., (VDPC).

Poznámka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu na Slovensku.

***Reesa vespulae* (Milliron, 1939)**

Studovaný materiál.

ČESKO

Bohemia:

Bohemia c., Únětice u Prahy (5852) [Háva 2022]; Bohemia mer., České Budějovice, Krasinská ulice (7052), 20.6.2020, bez sběratele, 12 ex., J. Háva det., (JHAC); Bohemia c., Praha-Kbely (5853), 17.5.2022, J. Brestovanský observ., 1 ex., J. Háva det.; Bohemia c., Praha-Dubeč: Dubeček (5953), 21.6.2022, 1 ex., J. Horák lgt., det. et coll., (JHOC); Bohemia occ., Plzeň intr. (6246), 16.6.2015, V. Benedikt lgt., 1 ex., J. Háva det., (MOPC).

Moravia:

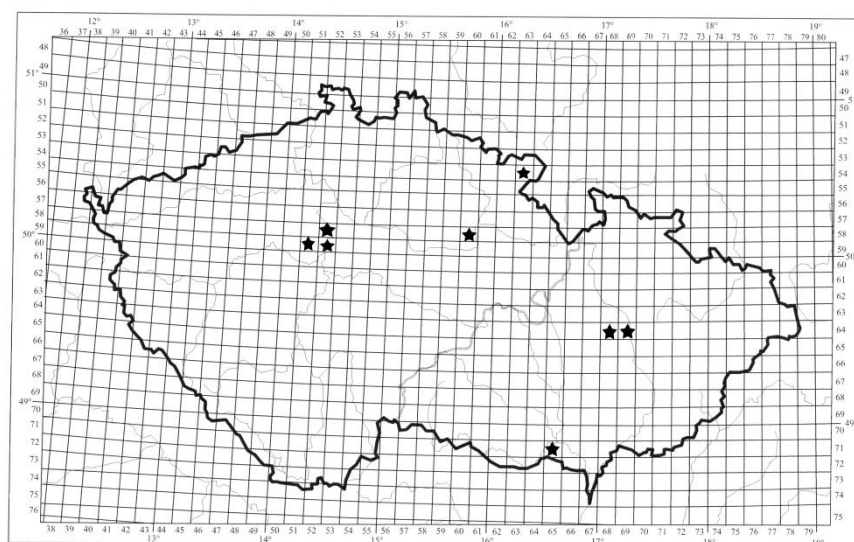
Moravia mer., Brno-Černá Pole (6765), 14.10.2021, D. Kopr lgt., 1 ex., J. Háva det., (DKPC); Moravia bor., Olomouc-Nový svět (6469), 16-19.6.2010, V. Zeman lgt., 10 ex., J. Háva det., (JHAC); Moravia or., Zlín, Obeciny IX (6772), 21.9.2020, ad lucem, E. Ezer lgt., 1 ex., J. Háva det., (EEPC).

Poznámka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu. Ve článku Zhou et al. (2022) byl rod *Reesa* synonymizovaný s rodem *Eurhopalus*, tato synonymika zde není akceptována a bude předmětem nového článku.

Trogoderma angustum* (Solier, 1849)*Studovaný materiál.****ČESKO****Bohemia:**

Bohemia c., Praha-Ďáblice (5852) [Háva 2004]; Praha-Žižkov (5952) [Háva 2004]; Bohemia c., Praha-Žižkov (5952), Husinecká ul., na okně, 10.5.2020, J. Schneider lgt., 1 ex., J. Háva det., (JSPC).

Poznámka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu. V prvním příspěvku o faunistice Dermestidae (Háva 2020), byly literární lokality z Prahy omylem opomenuty.

Mapa 8. Rozšíření druhu *Trogoderma angustum* (Solier, 1849) v Česku.

Trogoderma glabrum* (Herbst, 1783) vs *Trogoderma longisetosum* Chao & Lee, 1966*SLOVENSKO**

Poznámka. Háva (2020) komentuje druh *Trogoderma longisetosum* Chao & Lee, 1966 uváděný Majzlanem z několika lokalit ze Slovenska ve smyslu redeterminace. Majzlan (2020a) znovu uvádí tento druh z lokality „Bratislava (Vrakuňa)“. Přehled publikovaných lokalit z území Slovenska: Bratislava, Nová Dedina a Tvrdošovce-Panské lúky. Všechny uvedené exempláře bude nutno zrevidovat, jedná se evidentně o chybnou determinaci a budou pravděpodobně patřit druhu *T. glabrum* (Herbst, 1783). Spolehlivé rozlišení obou druhů je podle tvaru tykadel a samčích kopulačních orgánů.

Trogoderma granarium* Everts, 1898*Studovaný materiál.****ČESKO****Moravia:**

Moravia mer., Uherské Hradiště (6970), 7.8.2021, sběratel si nepřeje být jmenován, 12 ex., (JHAC).

Poznámka. Kosmopolitní, synantropní druh. Zde uvedené exempláře byly nalezeny v balení podzemnice olejné, zakoupené v potravinovém obchodě. Zde uvedená lokalita doplňuje známé rozšíření výskytu.

Trogoderma quinquefasciatum Jacquelin, 1859

= *Trogoderma megatomoides* Reitter, 1881

Studovaný materiál.

ČESKO

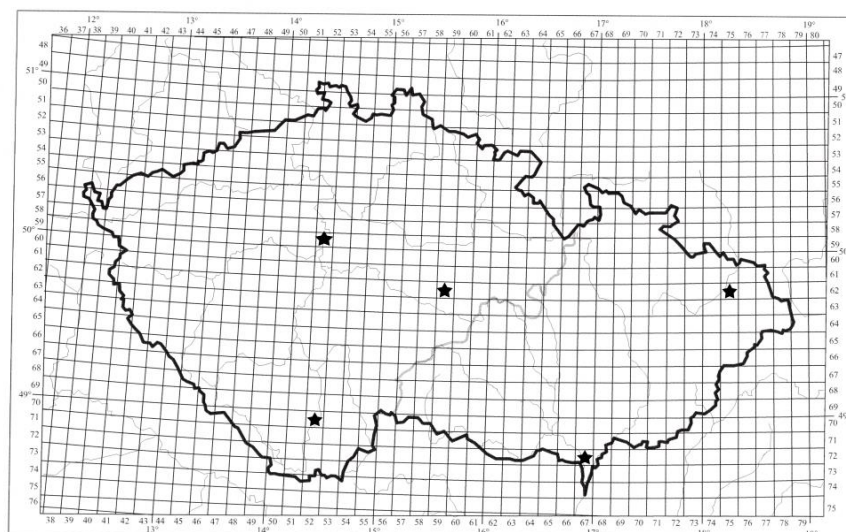
Bohemia:

Bohemia c., Praha-Dejvice (5952) [Háva 2004]; Bohemia c., Praha-centrum (5952) [Háva 2004].

Poznámka. V prvním příspěvku o faunistice Dermestidae (Háva 2020) byly tyto lokality z Prahy omylem opomenuty.

SLOVENSKO

Poznámka. Háva (2020) komentuje druh *Trogoderma quinquefasciatum* Jacquelin, 1859, uváděný Majzlanem z několika lokalit ze Slovenska ve smyslu redeterminace. Majzlan (2020b a 2023) uvádí opět tento druh (*Trogoderma megatomoides*) z lokality „pohorí Burda, južné Slovensko“ a „Aba pri Hurbanove, južné Slovensko“, uvedené exempláře pravděpodobně opět patří k jinému druhu.

Mapa 9. Rozšíření druhu *Trogoderma quinquefasciatum* Jacquelin, 1859 v Česku.

Podčeleď Orphilinae

Tribus Orphilini

Orphilus niger (Rossi, 1790)

Studovaný materiál.

ČESKO

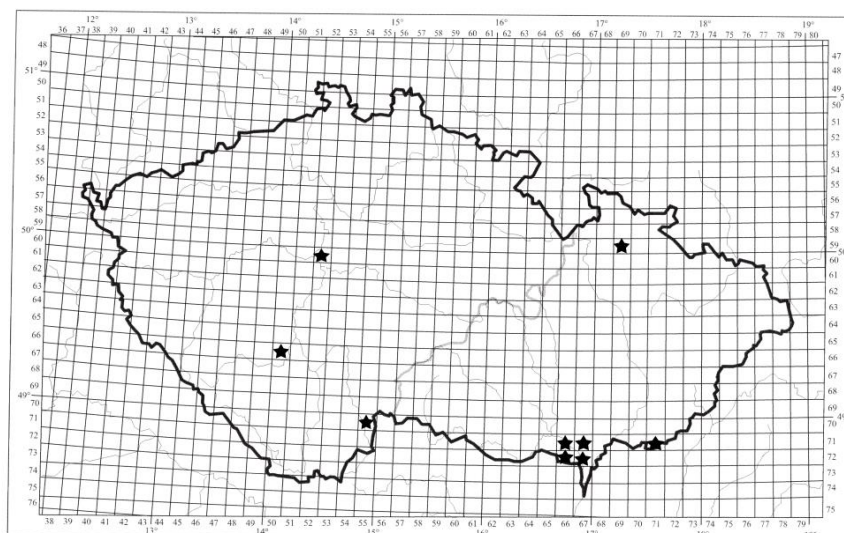
Bohemia:

Bohemia c., Praha-Zbraslav (Závist) (6052) [Háva 2004]; Bohemia mer., Písek (6650) [Krejča 2015]; Bohemia mer., Chlum u Třeboně (7055), 16.5.1998, J. Mašek lgt., 1 ex., J. Háva et., (JHAC).

Moravia:

Moravia bor., Praděd (5969) [Kalík 1946]; Moravia mer., Břeclav-Pohansko (7267) [Švec 1983]; Moravia mer., Břeclav (7267) [Švec 1983]; Moravia mer., Lednice (7166) [Švec 1983]; Moravia mer., Břeclav-Pohansko (7267) [Vávra 1996]; Moravia mer., Lednice (7166) [Vávra 1996]; Moravia mer., Ladná (7167) [Vávra 1996]; Moravia mer., Valtice (7266) [Vávra 1996]; Moravia mer., Lanžhot (7267) [Vávra 1996]; Moravia mer., Břeclav env. (7267), 3.6.1995, J. Háva lgt., 2 ex., J. Háva et., (JHAC); Moravia mer., obora Soutok, Pohansko (7267), 27.5.2018, L. Bobot leg., 1 ex., J. Háva det.,

(LBBC); Moravia mer., Břeclav-Pohansko (7267), 20.5.1971, J. Strejček lgt., 3 ex., J. Háva et., (JHAC); Moravia mer., Velká nad Veličkou (7171), 19.5.2001, M. Kovařík lgt., 1 ex., J. Háva et., (JHAC); Moravia mer., Ladná env. (7167), 31.5.1995, J. Háva lgt., 1 ex., J. Háva et., (JHAC); Moravia mer., Břeclav env., Kančí obora (7267), 30.6.2006, Š. Vodka lgt., 5 ex., J. Háva et., (JHAC); dtto 11.6.2020, J. Ryšavý lgt., 4 ex., J. Háva det., (JPPC); Moravia mer., Lednice-Bulhary (7166), 15.6.1993, Z. Černý lgt., 1 ex., J. Háva det., (JHAC); Moravia mer., Lednice (7166), 24.6.1995, V. Týr lgt., 1 ex., J. Háva det., (VTPC); Moravia mer., Břeclav-Pohansko (7267), 6.6.2020, E. Ezer lgt., 9 ex., J. Háva det., (EEPC); Mor. mer., Milovice, NPR Křivé jezero (7166), 3.7.2021, V. Dongres lgt., 8 ex., V. Dongres det., J. Háva revid., (VDPC).

Mapa 10. Rozšíření druhu *Orphilus niger* (Rossi, 1790) v Česku.

Obr. 5-6. Samčí kopulační orgány: 5 – *Orphilus niger*, 6 – *Orphilus beali*.

Bionomie. Podrobně popsal bionomii tohoto druhu Zhantiev (2001). Dospělí jedinci se živí pylem a šťávou z květů. Larvy žijí ve dřevě listnatých stromů, kde se živí drobnými houbami na hniјících částech dřeva.

Taxonomická poznámka. Vzhledem k oteplování a importu různých komodit z mediteránní oblasti, je teoreticky možný výskyt dalšího druhu *Orphilus beali* Zhantiev, 2000 na jižní Moravě a na jižním Slovensku. Tento druh se liší hlavně samčími kopulačními orgány a o něco větší velikostí těla. Kopulační orgány samců pro oba druhy jsou zde vyobrazeny (viz obr. 5-6).

Poznámka. Zde uvedené lokality doplňují známé rozšíření výskytu.

Systematický aktualizovaný přehled druhů

B = Bohemia (Čechy); M = Moravia (Morava); S = Slovakia (Slovensko); ? = pochybný nebo nedoložený údaj (dubious or unattested statement); s = synantropní druh; i = introdukovaný (nepůvodní) druh (introduced species).

Podčeleď Dermestinae

Tribus Dermestini

Rod *Dermestes* Linnaeus, 1758

Podrod *Dermestes* (s. str.)

Druh <i>Dermestes ater</i> DeGeer, 1774 = <i>D. cadaverinus</i> Fabricius, 1775	B ^{si}	M ^{si}	S ^{si}
Druh <i>Dermestes bicolor bicolor</i> Fabricius, 1781	B	M	S
Druh <i>Dermestes haemorrhoidalis</i> Küster, 1852	B ^{si}	M ^{si}	S ^{si}
Druh <i>Dermestes lardarius</i> Linnaeus, 1758	B	M	S
Druh <i>Dermestes peruvianus</i> Castelnau de L., 1840	B ^{si}		

Podrod *Dermestinus* Zhantiev, 1967

Druh <i>Dermestes erichsoni</i> Ganglbauer, 1904	B	M	S
Druh <i>Dermestes frischii</i> Kugelann, 1792	B	M	S
Druh <i>Dermestes gyllenhalii gyllenhalii</i> Castelnau de Laporte, 1840	B	M	S
Poddruh <i>Dermestes gyllenhalii helmi</i> Reitter, 1889	B		
Druh <i>Dermestes intermedius intermedius</i> Kalík, 1951		M	S
Druh <i>Dermestes kaszabi</i> Kalík, 1950	B	M	S
Druh <i>Dermestes laniarius laniarius</i> Illiger, 1801	B	M	S
Druh <i>Dermestes maculatus</i> DeGeer, 1775 = <i>D. vulpinus</i> Fabricius, 1781	B	M	S
Druh <i>Dermestes murinus murinus</i> Linnaeus, 1758	B	M	S
Druh <i>Dermestes szekessyi szekessyi</i> Kalík, 1950			S
Druh <i>Dermestes undulatus</i> Brahm, 1790	B	M	S

Podrod *Montandonia* Jacquet, 1886

Druh <i>Dermestes fuliginosus</i> Rossi, 1792	B	M	S
Druh <i>Dermestes olivieri</i> Lapesme, 1939 = <i>D. ater</i> Olivier, 1790 nec DeGeer, 1774	B	M	S

Podčeleď Thorictinae

Tribus Thorictini

[**Rod** *Thorictus* Germar, 1834]

[Poddruh *Thorictus grandicollis hungaricus* Weise, 1875]

Podčeleď Orphilinae

Tribus Orphilini

Rod *Orphilus* Erichson, 1846

Druh <i>Orphilus niger</i> (Rossi, 1790)	B	M	S
--	---	---	---

Podčeleď Trinodinae

Tribus Trinodini

Rod *Trinodes* Dejean, 1821

Druh *Trinodes hirtus* (Fabricius, 1781) B M S

Tribus Thylodriini

Rod *Thylodrias* Motschulsky, 1839

Druh *Thylodrias contractus* Motschulsky, 1839 B^{si} M^{si}

Podčeled' Attageninae

Tribus Attagenini

Rod *Attagenus* Latreille, 1802

= *Eunorops* Gistel, 1856

Druh *Attagenus brunneus* Faldermann, 1835 M S
 Druh *Attagenus doricus* Zhantiev, 2007 Mⁱ
 Druh *Attagenus lobatus* Rosenhauer, 1856 Mⁱ
 Druh *Attagenus pellio* (Linnaeus, 1758) B M S
 Druh *Attagenus schaefferi schaefferi* (Herbst, 1792) B M S
 Druh *Attagenus silvaticus* Zhantiev, 1976 B M S
 Druh *Attagenus smirnovi* Zhantiev, 1973 B^s M^s S^s
 Druh *Attagenus unicolor unicolor* (Brahm, 1791) B M S
 = *A. piceus* (Olivier, 1790) nec (Thunberg, 1781)
 = *A. megatoma* (Fabricius, 1798)
 Druh *Attagenus woodroffe* Halstead & Green, 1979 B^{is}

Rod *Telopes* Redtenbacher in Russiggen, 1843

Druh *Telopes uniformis* Fairmaire in Fairmaire & Coquerel, 1860 Sⁱ

Rod *Lanorus* Mulsant & Rey, 1868

= *Paranovelsis* Casey, 1900

= *Genattus* Sharp, 1902

Druh *Lanorus moravicus* (Háva, 2018) M
 Druh *Lanorus pantherinus* (Ahrens, 1814) B M S
 Druh *Lanorus punctatus* (Scopoli, 1772) B M S

Podčeled' Megatominae

Tribus Anthrenini

Subtribus Anthrenina

Rod *Anthrenus* Geoffroy, 1762

Podrod *Anthrenus* (s. str.)

Druh *Anthrenus angustefasciatus* Ganglbauer, 1904 Bⁱ Mⁱ
 Druh *Anthrenus flavipes flavipes* Le Conte, 1854 B^{si} M^{si} S^{si}
 Druh *Anthrenus oceanicus* Fauvel, 1903 B^{si} M^{si}
 Druh *Anthrenus picturatus picturatus* Solsky, 1876 S
 = *A. makolskii* Mroczkowski, 1950
 Druh *Anthrenus pimpinellae* (Fabricius, 1775) B M S
 Druh *Anthrenus scrophulariae scrophulariae* (Linnaeus, 1758) B M S

Podrod *Florilinus* Mulsant et Rey, 1868

Druh <i>Anthrenus caucasicus</i> Reitter, 1881			S?
Druh <i>Anthrenus museorum</i> (Linnaeus, 1761)	B	M	S
Druh <i>Anthrenus olgae</i> Kalík, 1946	B	M	S
Podrod <i>Helocerus</i> Mulsant et Rey, 1868			
Druh <i>Anthrenus fuscus</i> Olivier, 1789	B	M	S
Druh <i>Anthrenus polonicus</i> Mroczkowski, 1951		M	S
Podrod <i>Nathrenus</i> Casey, 1900			
Druh <i>Anthrenus signatus</i> Erichson, 1846	B ⁱ	M ⁱ	S ⁱ
Druh <i>Anthrenus verbasci</i> (Linnaeus, 1767)	B	M	S
Tribus Ctesiini			
Rod <i>Ctesias</i> Stephens, 1830			
= <i>Tiresias</i> Stephens, 1835			
Podrod <i>Ctesias</i> (s. str.)			
Druh <i>Ctesias serra</i> (Fabricius, 1792)	B	M	S
Tribus Megatomini			
Subtribus Anthrenocerina			
Rod <i>Anthrenocerus</i> Arrow, 1915			
Druh <i>Anthrenocerus australis</i> (Hope, 1843)	B ^{si}	M ^{si}	
Subtribus Megatomina			
Rod <i>Globicornis</i> Latreille, 1829			
Podrod <i>Globicornis</i> (s. str.)			
Druh <i>Globicornis nigripes</i> (Fabricius, 1792)	B	M	S
Druh <i>Globicornis picta</i> (Küster, 1851)		M	S
Podrod <i>Hadrotoma</i> Erichson, 1846			
Druh <i>Globicornis corticalis</i> (Eichhoff, 1863)	B	M	S
Druh <i>Globicornis emarginata</i> (Gyllenhal, 1808)	B	M	S
= <i>G. marginata</i> (Paykull, 1798) nec (Thunberg, 1781)			
Rod <i>Megatoma</i> Herbst, 1792			
Podrod <i>Megatoma</i> (s. str.)			
Druh <i>Megatoma undata</i> (Linnaeus, 1758)	B	M	S
Druh <i>Megatoma ruficornis</i> Aubé, 1866		M ⁱ	S ⁱ
= <i>M. pici</i> Kalík, 1952			
Subtribus Trogodermina			
Rod <i>Phradonoma</i> Jacquelin du Val, 1859			
Druh <i>Phradonoma villosulum</i> (Duftschmidt, 1825)	B	M	S

Rod *Reesa* Beal, 1967

Druh *Reesa vespulae* (Milliron, 1939) B^{si} M^{si} S^{si}

Rod *Trogoderma* Dejean, 1821

= *Entomotrogus* Ganglbauer, 1904

= *Pseudomegatoma* Pic, 1915

Druh *Trogoderma angustum* (Solier, 1849) B^{si} M^{si} S^{si}

Druh *Trogoderma glabrum* (Herbst, 1783) B^{si} M^{si} S^{si}

= *T. nigrum* (Herbst, 1797)

Druh *Trogoderma granarium* Everts, 1898 B^{si} M^{si}

Druh *Trogoderma inclusum* LeConte, 1854 B^{si} M^{si}

Druh *Trogoderma longisetosum* Chao et Lee, 1966 B^{si} S?

Druh *Trogoderma quinquefasciatum* Jacquelin, 1859 B^{si} M^{si} S^{si}

= *T. megatomoides* Reitter, 1881

Druh *Trogoderma variabile* Ballion, 1878 B^{si}

Druh *Trogoderma versicolor* (Creutzer, 1799) B M S

Poděkování

Rád bych zde poděkoval panu Renému Kopáčovi (Praha) za informace o sběru a fotodokumentaci z lokality Tvoříhráz, panu Valeriánu Francovi (Bratislava, Slovensko) za poskytnutí uvedeného exempláře druhu *Telopes uniformis* Fairmaire, 1860 a dále všem kolegům za zpřístupnění dat o zmíněných druzích. Rád bych též poděkoval panu Vladimíru Novákovi (Praha) za cenné připomínky k rukopisu.

References

- BENEDIKT S., DONGRES V., DVOŘÁK L., FIALA T., OUDA M., SIEBER A. & TÝR V. 2021: Zajímavé nálezy hmyzu na území západních Čech - 1. Coleoptera (2018-2020). *Západočeské Entomologické Listy* 12: 84-99.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M. & STEFAŃSKA J. 1986: *Katalog fauny Polski, Cz. 23, Tom 11. Coleoptera (Dermestoidea, Bostrychoidea, Cleroidea i Lymexyloidea)*. Warszawa: PWN, 243 pp.
- HÁVA J. 1996: Faunistic record from the Czech Republic - 45. *Klapalekiana* 32: 170.
- HÁVA J. 1999: *Anthrenus (Helocerus) polonicus* (Coleoptera: Dermestidae) - potvrzení výskytu na území Slovenska. *Anthrenus (Helocerus) polonicus* (Coleoptera: Dermestidae) - occurrence confirmed in Slovakia. *Klapalekiana* 35: 105-106.
- HÁVA J. 2004: Katalog brouků Prahy, čeleď Dermestidae (Coleoptera). [Catalogue of the beetles from Prague, family Dermestidae (Coleoptera)]. *Studie a Zprávy Oblastního muzea Praha – východ* 15: 3-14 + 2 pls.
- HÁVA J. 2010: Rozšíření druhu *Attagenus pantherinus* (Coleoptera: Dermestidae: Attageninae) v České republice. The distribution of the species *Attagenus pantherinus* (Coleoptera: Dermestidae: Attageninae) in the Czech Republic. *Elateridarium* 4: 74-77.
- HÁVA J. 2011: *Brouci čeledi kožojedovití (Dermestidae) České a Slovenské republiky. Beetles of the family Dermestidae of the Czech and Slovak Republics*. Praha: Nakladatelství Academia, 104 + 22 pp.
- HÁVA J. 2014: Nové a zajímavé nálezy kožojedovitých brouků (Coleoptera: Dermestidae) z České republiky. New or interesting findings of dermestid beetles (Coleoptera: Dermestidae) from the Czech Republic. *Elateridarium* 8: 57-60.
- HÁVA J. 2015: Dermestidae (Coleoptera) preserved in collection J. Volák in the East Bohemian Museum in Hradec Králové. Dermestidae (Coleoptera) ve sbírce J. Voláka ve sbírkách Muzea východních Čech v Hradci Králové. *Acta Musei Reginaehradensis, Series A* 35: 53-60.
- HÁVA J. 2019: *Anthrenus (Nathrenus) signatus* Erichson, 1846 and *Megatoma (Megatoma) ruficornis* Aubé, 1866 (Coleoptera: Dermestidae) confirmed from the Czech Republic. *Studies and Reports, Taxonomical Series* 15(2): 523-524.
- HÁVA J. 2020: Příspěvek k poznání brouků čeledi kožojedovití (Dermestidae) z území Česka a Slovenska. A contribution to the knowledge of Dermestidae (Coleoptera) from the Czechia and Slovakia. *Elateridarium* 14: 174-193.
- HÁVA J. 2021: *Brouci čeledi kožojedovití (Dermestidae) České a Slovenské republiky. Druhé, doplněné vydání. Beetles of the family Dermestidae of the Czech and Slovak Republics. Second Updated Edition*. Praha: Academia, 127 + 44 pp.

- HÁVA J. 2022: Nové nálezy a doplňky k vydaným článkům o hmyzu (Insecta) „Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka“ a „Přírodní Rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí“ - část 5. New records and supplements to the published articles about Insecta of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ and „Roztocký Háj-Tiché údolí Natural Reserve“ - part 5. *Elateridarium* 16: 10-18.
- HÁVA J. & ZAHRADNÍK P. 2011: *Anthrenus (Anthrenus) angustafasciatus* Ganglbauer, 1904 (Coleoptera: Dermestidae), in the Czech Republic. *Elateridarium* 5: 1-4.
- JANUŠ J., MORAVEC P., RÉBL K. & ZÝKA M. 2020: Brouci (Coleoptera) Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Křivoklátsko (3) - výsledky faunistického průzkumu a inventarizace v letech 2018-2019. Beetles (Coleoptera) of Křivoklátsko Protected Landscape Area and the Biosphere Reserve (3) - Results of a faunistic survey and inventory in the year 2018 and 2019. *Elateridae* 14: 214-314.
- JANUŠ J., MORAVEC P., RÉBL K. & ZÝKA M. 2022: Brouci (Coleoptera) Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Křivoklátsko (4) - Výsledky faunistického průzkumu a inventarizace v letech 2020-2021. Beetles (Coleoptera) of Křivoklátsko Protected Landscape Area and the Biosphere Reserve (4) - Results of a faunistic survey and inventory in the year 2020 and 2021. *Elateridae* 16: 226-322.
- KALÍK V. 1946: Příspěvek k poznání Československých kožojedů (Dermestidae). [Notice a la connaissance des Dermestides en Tchécoslovaquie.] *Folia Entomologica*, Brno 9: 73-77.
- KONVIČKA O. 2021: Druhý příspěvek k faunistice brouků (Coleoptera) Valašska (východní Morava, Česká republika). Second contribution to the faunistics of beetles (Coleoptera) in the Wallachian region (eastern Moravia, Czech Republic). *Acta Carpathica Occidentalis* 12: 43-102.
- KORBEL L. 1951: *Coleoptera Svätajurského Šúru. Prírodná rezervácia*. Bratislava: SAVU, 150 pp.
- KREJČA M. 2015: Biocentra a biokoridory v zemědělské krajině – význam pro společenstva epigeických brouků (Coleoptera). České Budějovice, Jihočeská universita, Bakalářská práce, 52 pp. Krejča+BP.pdf
- MAJZLAN O. 1988: Spoločenstvá chrobákov (Coleoptera) Čičova a blízkeho okolia. *Entomologické Problémy* 18: 133-170.
- MAJZLAN O. 2018: Faunistické príspevky zo Slovenska. Coleoptera 13. *Naturae Tutela* 22(2): 254-248.
- MAJZLAN O. 2020a: Analýza cenóz chrobákov (Coleoptera) chemického odpadu vo Vrakuni (Bratislava). *Entomofauna Carpathica* 32(1): 175-195.
- MAJZLAN O. 2020b: Chrobáky (Coleoptera) pod Pohorím Burda (Južné Slovensko). *Naturae Tutela* 24(1): 47-70.
- MAJZLAN O. 2023: Chrobáky (Coleoptera) na pieskoch lokality Aba pri Hurbanove (Južné Slovensko). *Entomofauna Carpathica* 34(2): 49-64.
- MROČKOWSKI M. 1975: *Dermestidae, Skornikowate (Insecta: Coleoptera). Fauna Polski. Tom 4*. Polska Akademia Nauk, Instytut Zoologii Warszawa, 162 pp.
- NICOLI ALDINI R. 1998: Dermestids (Coleoptera, Dermestidae) associated with Aculeate Hymenoptera Nests: A Survey. *Insect Social Life* 2: 171-175.
- NOVÁK I. 1989: Seznam lokalit a jejich kódů pro síťové mapování entomofauny Československa. *Zprávy Československé Společnosti Entomologické při ČSAV* 25: 3-84.
- PATOČKA J., ČAPEK M. & CHARVÁT K. 1962: *Príspevok k poznaniu korunovej fauny článkovcov na duboch Slovenska, predovšetkým so zreteľom na rad Lepidoptera*. Bratislava: Slovenská akadémia vied, 156 pp.
- PRUNER M. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. *Klapalekiana* 32 (Supplementum): 1-115.
- ŠUSTEK Z. & HORNYCHOVÁ D. 1983: The beetles (Coleoptera) in the nests of *Delichon urbica* in Slovakia. *Acta Rerum Naturalium Musei Nationalis Slovaci*, Bratislava 29: 119-134.
- ŠVEC Z. 1983: Zajímavé druhy čeledi Dermestidae (Coleoptera) z Jižní Moravy. *Zprávy Československé Společnosti Entomologické* 19: 78.
- VÁVRA J. 1996: Coleoptera: Dermestoidea. In: ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. (eds.): Terrestrial Invertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO III. *Folia Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis, Biologia* 94: 461-464.
- ZHANTIEV R. D. 2001b: Zhuki-kozheedy roda *Orphilus* Er. (Coleoptera, Dermestidae) fauny Palearktiki. [Dermestids of the genus *Orphilus* Er. (Coleoptera, Dermestidae) of Palaearctic Fauna.]. *Entomologicheskoe Obozrenie* 80: 611-620.
- ZHOU YU-L., NICHOLLS J. A., LIU Z-H., HARTLEY D., SZITO A., ŚLIPIŃSKI A. & ZWICK A. 2022: Molecular phylogeny of Dermestidae (Coleoptera) reveals the polyphyletic nature of *Trogoderma* Latreille and the taxonomic placement of the khapra beetle *Trogoderma granarium* Everts. *Insect Systematics and Diversity* 6(6): 1-24.

Poznámky k recentnímu šíření pěti saproxylických druhů brouků (Coleoptera) na území východních Čech

Notes on the recent distribution of five saproxylic beetle (Coleoptera) species in eastern Bohemia

Josef Mertlik

Pohřebačka 34, 533 45 Opatovice nad Labem, Česko

e-mail: mertlik@elateridae.com

Abstract. In this study, I review the distribution records of *Dermestoides sanguinicollis* (Fabricius, 1787) (Cleridae), *Lacon querceus* (Herbst, 1784), *Stenagostus rhombeus* (Olivier, 1790) (Elateridae), *Neomida haemorrhoidalis* (Fabricius, 1787) and *Platydemus violaceus* (Fabricius, 1790) (Tenebrionidae) in eastern Bohemia (Czechia). The biotopes are photo-documented.

Key words: faunistics, biotope, Coleoptera, Cleridae, *Dermestoides sanguinicollis*, Elateridae, *Lacon querceus*, *Stenagostus rhombeus*, Tenebrionidae, *Neomida haemorrhoidalis*, *Platydemus violaceus*, Czechia, eastern Bohemia.

Úvod

Kromě dlouholetého studia mnou preferovaných druhů čeledí Cerophytidae, Elateridae, Eucnemidae a Throscidae (Mertlik 2007-2023) se příležitostně věnuji i jiným broučím čeledím. Když jsem v roce 2020-2021 studoval saproxylické druhy, osídlující v těchto letech hromadně odumírající borové a smrkové monokultury (Mertlik 2021), zaregistroval jsem na mnohých lokalitách do té doby nezaznamenaný výskyt několika dalších pozoruhodných druhů saproxylických brouků. Tyto druhy zde zřejmě prochází podobnou expanzí svých areálů, jako ochranáři preferovaný podkorní druh *Cucujus cinnaberinus* (Scopoli, 1763) (Cucujidae).

Jedná se o pět druhů: *Dermestoides sanguinicollis* (Cleridae), *Lacon querceus* a *Stenagostus rhombeus* (Elateridae), *Neomida haemorrhoidalis* a *Platydemus violaceus* (Tenebrionidae).

V rámci svého článku nebudu hodnotit probíhající expanzi v rámci Česka, zaměřil jsem se na její studium na území východních Čech.

Pro číslování lokalit nalezených druhů byla použita vzestupná řada čísel faunistických čtverců (Zelený 1972). Pokud se lokalita nachází na rozhraní dvou faunistických čtverců (např. 57-5861), je uvedena pod prvním z nich (= 5761). U lokalit uvádím katastrální území obcí (pokud je mi známo).

Dále jsou v textu použity následující zkratky: coll. – sbírka (collection); det. – determinoval (determined); ex. – exemplář(e); leg. – sbíral (collector); observ. – pozoroval (observed); rev. – revidoval (examined). RMHK – sbírka Regionálního muzea východních Čech v Hradce Králové. Pokud není uvedeno jinak, platí u všech uvedených údajů – J. Mertlik det.

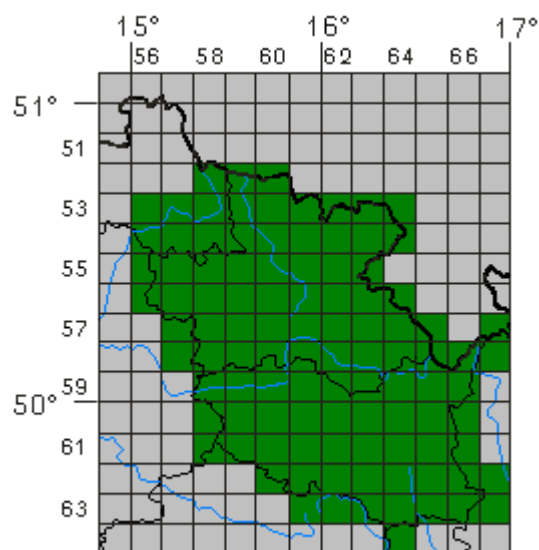
Metodika

Studovaná oblast se nachází na území Královéhradeckého a Pardubického kraje (do roku 2000 tvořících Východočeský kraj). Součástí Pardubického kraje je v nyní i malá část území dříve severozápadní Moravy. Z těchto nově ustanovených krajů byla vyčleněna východočeská území okresu Semily, který nyní přísluší k Libereckému kraji, a okresu Havlíčkův Brod, který přísluší kraji Vysočina. Na území vyčleněných okresů jsem neshledal, ale získané faunistické údaje zde rovněž uvádím.

K inventarizovaným lokalitám jsem přiřadil také lokalitu Kněžičky (obora Kněžičky). Tato lokalita se nachází na hranici středních a východních Čech a do východních Čech zasahuje malým územím ve své východní části (obec Lovčice, Královéhradecký kraj).

Obr. 1. Mapa Česka s vyznačením hranic krajů, červeně je vyznačena oblast faunistického mapování východních Čech

Obr. 2. Oblast faunistického mapování s vyznačenými faunistickými čtverci

Výsledky

Dermestoides sanguinicollis

(obr. 3-8)

O výskytu *Dermestoides sanguinicollis* v Čechách jsem se kdysi dověděl zajímavou informaci, jak prvorepublikoví pražští entomologové jezdili k jednomu starému dubu v Přerově u Čelákovic, na kterém po mnoho let pravidelně nacházeli imaga tohoto druhu. A když jednoho roku dub shořel, tak se mělo za to, že *D. sanguinicollis* v Čechách vyhynul. Bohužel se mi již nepodařilo dohledat literární zdroj této informace. K přerovským nálezům se zřejmě vztahují i publikované nálezy *D. sanguinicollis* s lokalitou Čelákovice env. (Winkler 1958 a 1959). Winkler také píše: „Dokladový materiál svědčí o vitalitě tamní populace, o které máme doklad starý již přes třicet let“.

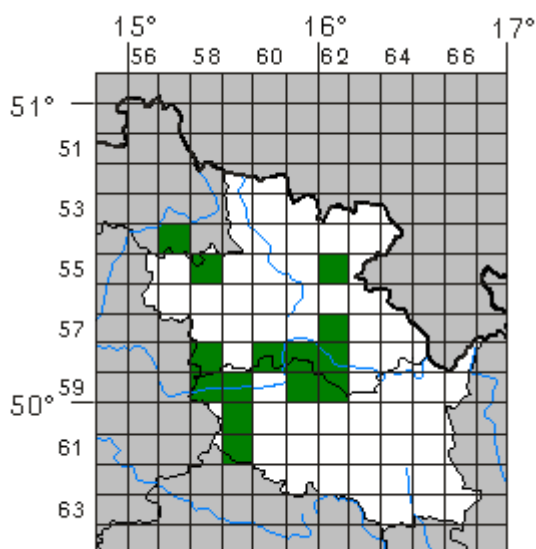
Obdobná situace nastala také u nás, když se v rozmezí dvou let vyvrátily dva staré duby v Opatovicích nad Labem, a místní populace *D. sanguinicollis* zde zanikla (obr. 8).

Podrobný souhrn publikovaných údajů o bionomii a ekologických požadavcích druhu uvádí Škorpík (2018).

Na východočeských lokalitách byla imaga zpravidla nacházena přes den, když aktivovala na zastíněných částech kmene. Byla na kmenech soliterních, částečně zastíněných i na kmenech rostoucích v zapojených porostech. Kromě mrtvých kmenů byla nalezena i na doposud živých kmenech na mrtvém dřevě v dutinách a jejich okolí, na svozištích klád nebo odchycena do nárazových pastí. Dvě imaga jsem sklepnul ze živých větví stromů.

První mi známé nálezy *D. sanguinicollis* z východních Čech pochází z roku 2000 ze dvou faunistických čtverců, z lokalit u Hradce Králové, Vysokého Chvojna a Týniště nad Orlicí. V současné době jej známe ze čtrnácti faunistických čtverců.

Rozšíření *D. sanguinicollis* na území Česka viz ISOP (2023c).

5457: Karlovice, Sedmihorky, Bažantník, 9.5.2013, 1 ex., na kmenu starého dubu, O. Machač leg., det. et coll.; 29.4.-19.5.2022, 8 ex., všechny exempláře chyceny do okenních (nárazových) pastí. P. Vonička et M. Průša leg. coll. et det.; dtto, 19.5.-9.6.2022, 19 ex.; dtto, 9.-21.6.2022, 3 ex.; dtto, 21.6.-6.7.2022, 1 ex.

5558: Úlibice, Úlibická bažantnice, 1.6.-12.7.2019, 1 ex., nárazová past, T. Kopecký leg., det. et coll.

- 5562: Česká Skalice, Babiččino údolí, Koldovka, 22.5.2022, 1 ex., pod kůrou mrtvého dubu, J. Mertlik leg. et coll.
 5562: Žernov, Babiččino údolí, 22.5.2022, 1 ex., oklep větví habru, J. Mertlik leg. et coll.
 5762: Bohuslavice, Zbytka, 25.4.2018, 1 ex., oklep větví kvetoucí střemchy, J. Mertlik leg. et coll.
 5762: Opočno, obora, 2010, 30 ex., nárazové pasti, J. Horák leg. (Horák 2023a).
 5858: Kněžičky, obora Kněžičky, 27.5.2001, 1 ex., skládka palivového dříví, V. Kubík leg., det. et coll.; dtto, 7.6.2013, 1 ex.; dtto, 16.6.2019.
 5860: Opatovice nad Labem, Velký ostrov (50.1571622N, 15.8008681E), 9.6.2009, 1 ex., T. Staněk leg. et det., T. Théry coll.; 28.5.2010, 2 ex. T. Staněk leg. et det., V. Hron coll.; 29.5.2010, 4 ex., J. Mertlik leg. et coll.; dtto, 3.6.2010, 2 ex.; dtto, 3.6.2010, 4 ex.; dtto, 7.6.2010, 6 ex.; dtto, 9.5.2012, 8 ex.; dtto, 11.5.2012, 3 ex.; 13.6.2012, 1 ex., T. Staněk leg. et det., T. Théry coll.
 5860: Čeperka, Bažantnice (50.1239903N, 15.7550603E), 3.6.2020, 1 ex., T. Staněk leg., det. et coll.
 5861: Hradec Králové, Městské lesy města Hradce Králové, Stříbrný potok, 14.5.2000, 2 ex., klády *Quercus*, M. Mikát leg., det. et coll.
 5861: Hradec Králové, U Císařské studánky (50.1653961N, 15.8792531E), 12.7.2009, 1 ex., T. Staněk leg. et det., T. Théry coll.
 5861: Hoděšovice, Městské lesy města Hradce Králové (50°09'45"N, 15°55'17"E), 11.6.2020, 4 ex., složené dubové klády M. Mikát leg. et det., in coll. M. Mikát (3 ex.) et RMHK (1 ex.).
 5861: Vysoké Chvojno, 2000, 1 ex., J. Prouza leg., det. et coll. (Horák 2023a).
 5862: Týniště nad Orlicí, 2000, 1 ex., J. Voda leg., det. et coll. (Horák 2023a).
 5958: Kladruby nad Labem, 30.6.2010, 1 ex., B. Mocek leg., T. Kopecký det., RMHK.
 5959: Neratov, alej k Neratovu, 2001, 1 ex., J. Horák leg., det. et coll. (Horák 2023a); 27.5.2007, 1 ex., na kmenu dubu, J. Mertlik observ.
 5961: Horní Ředice, Žernov, rybník Smilek, hráz, 16.5.2021, 1 ex., pod kůrou u dutiny kmene dubu, J. Mertlik leg. et coll.
 5962: Uhersko (50.0155092N, 16.0472300E), 2.6.2019, 1 ex., na skládce dubové kulatiny, V. Hron leg., det. et coll.
 6059: Choltice, 24.5.2017, 1 ex., P. Čížek leg., det. et coll.
 6059: Heřmanův Městec, 2009, 1 ex., J. Horák leg., det. et coll.; 3.6.2009, 2 ex., nárazová past, T. Kopecký leg., det. et coll. (Horák 2023a).
 6159: Běstvína (49°50.145'N 15°35.185'E), 9.4.2009, 1 ex., na staletých dubech, noční lov s čelovkou, M. Boukal leg., det. and coll.; 19.5.2009, 1 ex., T. Kopecký leg. et det., M. Boukal coll.

Lacon querceus

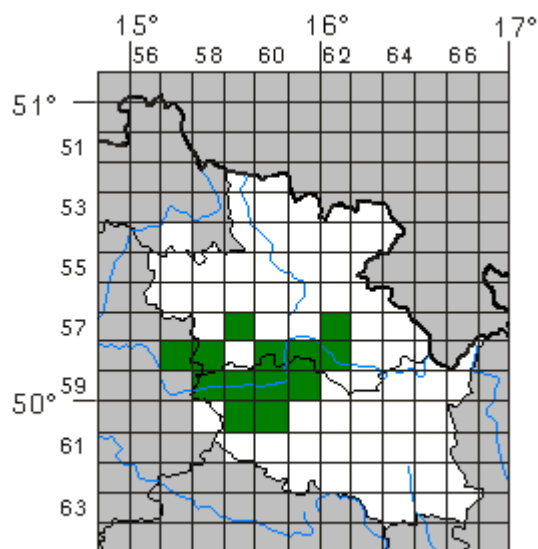
(obr. 9-18)

Podrobné údaje k výskytu tohoto druhu (včetně bionomie a ekologických požadavků) na území východních Čech publikoval autor (Mertlik 2017).

Druh je znám ze starých kmenů dubů rostoucích v alejích nebo ve zbytcích pastevních lesů (Kladruby nad Labem). Byl nalezen také v mladších trouchnivých kmenech dubů v zapojených lesních porostech (Kněžičky, Zdechovice a Žernov). Kromě dubů byl nalezen také ve starých kmenech buků u Vysokého Chvojna.

První publikovaný východočeský nález pochází z roku 1955 z Týniště nad Orlicí (Laibner 1975). Do roku 2017 byl jeho výskyt známý v pěti faunistických čtvrcích. V současné době jej již známe ze třinácti faunistických čtvrců.

Rozšíření *L. querceus* na území Česka viz Mertlik (2007-2023).

- 5759: Zdechovice (50.2201181N, 15.5775867E), 26.4.2022, 1 ex., v trouchnivém dřevě dutiny pokáceného kmene dubu, J. Mertlik observ.
 5762: Mokré, Lhotecká bažantnice, 25.5.2017, 1 ex., oklep mrtvého dřeva dutiny dubu, 1 ex., u silnice pod kůrou pokáceného dubu, J. Mertlik leg. et coll.
 5857: Kněžičky obora Kněžičky [Choťovice env., Žehuňská obora], 28.3.1993, 6 ex., v trouchu dutiny u paty kmene dubu, J. Mertlik leg. et coll.; 1.10.1995, 9 ex., J. Krátký leg. et coll., J. Mertlik det.; 1.1.2004, 1 ex., B. Mocek leg.
 5858: Kněžičky, obora Kněžičky [Choťovice env., Žehuňská obora], východní část NPR Kněžičky, 17.5.2012, 1 ex., D. Král leg.

- 5858: Kněžičky, obora Kněžičky, severovýchodní okraj obory, 24.4.2004, 1 ex., v trouchnivém dřevě v části na zemi ležícího rozřezaného kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5858: Kněžičky, obora Kněžičky, Lovčická cesta, 26.4.2021, 5 ex., v trouchu dutiny pokáceného kmenu dubu (obr. 13), J. Mertlik leg., det. et coll.
- 5860: Stéblová, Oplatil II, Rajska strouha, dubová alej (50.1069825N, 15.7395928E), 29.3.2021, 5 larev, v trouchnivém dřevě pahýlu dubu, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, 20.4.2022, 2 ex. (1 ex. mrtvý), při focení bylo živé imago odfouknuto poryvem větru (obr. 18), J. Mertlik observ.
- 5861: Vysoké Chvojno, rezervace Buky, 14.7.2013, 1 ♂, na torzu buku, P. Včelička leg., det. et coll. (Mertlik 2017); 10.5.2014, 1 ♂, P. Včelička leg. et coll., B. Zbuzek det. 2014 (Mertlik 2017); 17.7.2015, 1 ex., aktivní na mrtvém dřevě paty kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 5862: Týniště nad Orlicí, 26.6.1955, 1 ex., J. Pavlů leg. (Laibner 1975, Laibner 1977, Mertlik 2017), RMHK, J. Mertlik det. 2002; 28.4.1975, 1 ex., J. Jelínek leg., S. Laibner coll. in NM Praha, J. Mertlik rev. 2019.
- 5862: Týniště nad Orlicí, Bědovice env., Hlinský rybník (50.1899911N, 16.0372925E), 14.4.1993, 1 ex., v trouchu dutiny dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); 21.4.1999, 2 ex., pod kůrou mrtvého stojícího kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 5862: Týniště nad Orlicí, Petrovice, U Houkvice, 21.4.1999, 1 ex., v trouchu u paty pahýlu kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); 28.7.1998, 1 ex., v aromatické pasti (pivo a víno) v dutině kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 5862: Týniště nad Orlicí, Petrovice, u hájovny u železniční zastávky Petrovice (50.1726414N, 16.0507539E), 16.10.1995, 210 ex., v trouchnivém dřevě pod kůrou stojícího kmenu dubu, J. Mertlik et M. Samek leg. et coll. (Mertlik 2017); 22.10.1995, 40 ex., J. Krátký et J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); 1.4.1996, 14 ex., J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); 20.10.1996, 9 ex., V. Dušánek et J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); (50.1704269N, 16.0537164E), 11.1.1998, 1 ex., v trouchu dutiny u paty kmenu dubu, J. Mertlik leg., V. Dušánek coll. (Mertlik 2017).
- 5862: Týniště nad Orlicí, rybník Rozkoš env., 31.10.1986, 1 ex., pod kůrou u paty dubu, u železniční trati, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); 6.6.1987, 1 ex., zalezlý v prasklině na kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); 3.6.1988, 5 ex., v noci sedící na kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); 6.12.1988, 1 ex., v tlející kůře u paty kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); 13.7.1998, 9 ex., v noci leželi po kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); (50°9'58.571"N, 16°4'1.229"E), 9.4.2012, 2 ex., 1 larva, v trouchnivém dřevě stojícího kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); (50°9'57.505"N, 16°3'46.813"E), 9.4.2012, 7 ex., na zemi v trouchnivém dřevě odlomené větve dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017); (50°9'58.571"N, 16°4'1.229"E), 18.4.2013, 3 ex., v trouchnivém dřevě stojícího kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 5862: Týniště nad Orlicí, Pod Stávkem, duby na staré hrázi (50.1484808N, 16.0867906E), 18.3.2002, 1 ♂, v trouchu dubového pahýlu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 5958: Kladruby nad Labem, V Mošnicích, 5.6.2010, 1 ex., B. Mocek leg. (Mertlik 2017); 21. V. 2017, 10 ex., pod kůrou a v dutinách dubů, J. Mertlik leg. et coll.; 17.4.2018, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
- 5959: Bukovka, hráz Rozhrny, dubová alej (50.0817658N, 15.6355197E), 9.5.2022, 1 ex., oklep kůry v okolí dutiny dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5960: Lázně Bohdaneč, dubová alej k Hrádku (50.0756575N, 15.7096311E), 9.5.2022, 1 ex., oklep kůry v okolí dutiny dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5961: Chvojenec, Žernov (50.0988086N, 15.9400225E), 16.5.2021, 2 ex., v trouchnivém pahýlu rozlomeného kmenu dubu, J. Mertlik leg., det. et coll.
- 6059: Choltice, Choltická obora, 19.5.2007, 1 ex., na kmenu *Quercus* sp. (22.00 hod), J. Mertlik leg., det. et coll. (Mertlik 2017); 23.4.2008, 1 ex., v trouchnivém dřevě pokáceného kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 6060: Heřmanův Městec, Zámecký park, Stará obora (49°56.332'N, 15°39.899'E), 11.-12.5.2009, 1 ex., staleté duby, noční lov (s čelovkou), M. Boukal leg. et coll. (Mertlik 2017), J. Mertlik det. 2010; dtto, 13.-14.5.2009, 1 ex., M. Boukal leg. et coll., J. Mertlik det. 2010 (Mertlik 2017); 19.4.2012, 1 larva, v trouchnivém dřevě rozlomeného kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 6060: Heřmanův Městec, Bažantnice, 24.4.2012, 1 ex., v prosevu dubového trouchu (spolu s *Hypulus quercinus*), V. Hron leg., det. et coll. (Mertlik 2017).

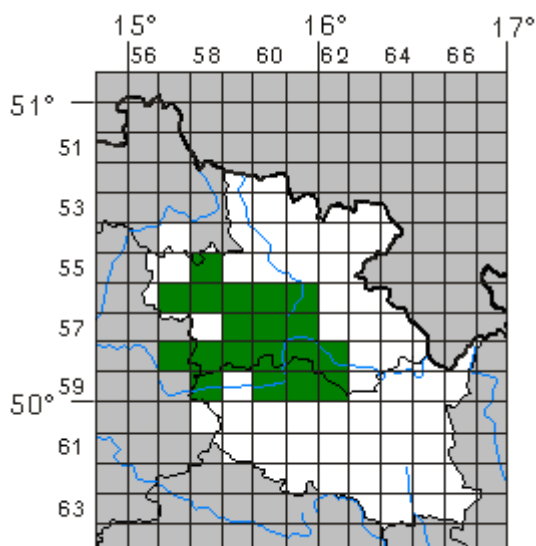
Stenagostus rhombeus

(obr. 19-26)

Podrobné údaje k výskytu tohoto druhu (včetně bionomie a ekologických požadavcích) na území východních Čech publikoval autor (Mertlik 2017). Na velké množství nových lokalit má rozhodující vliv ponechávání pahýlů a padlých kmenů v lesních porostech a v alejích. Larvy *S. rhombeus* bývají nalézány pod kůrou listnatých, ale i jehličnatých dřevin. Nejčastěji osidlují duby, buky, lípy, topoly a břízy.

První publikovaný nález *S. rhombeus* pochází z roku 1992 z Buků u Vysokého Chvojna (Mertlik 2007). Ještě v roce 2017 byl známý jeho výskyt pouze ve čtyřech faunistických čtvercích. V současné době jej známe již z devatenácti faunistických čtverců.

Rozšíření *S. rhombeus* na území Česka viz Mertlik (2007-2023).

- 5558: Jičín, Libosad, obora, 25.3.1999, 1 larva, J. Mertlik observ. (Mertlik 2017).
- 5657: Kopidlno, les u Kamenského Dvora, 26.5.2020, 2 larvy, pod kůrou borové klády, J. Mertlik leg. et coll.
- 5658: Smidary, Chotělice, Veselský háj, 1.5.2022, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu osiky, J. Mertlik leg. et coll.
- 5659: Lískovice, Lískovický les, 1.5.2022, 1 larva, pod kůrou pokáceného kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5659: Bašnice, Bašnický les, 1.5.2022, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu osiky, J. Mertlik leg. et coll.
- 5660: Máslojedy, les Svíb, 4.5.2022, 2 larvy, pod kůrou padlého kmenu břízy, J. Mertlik leg. et coll.
- 5661: Lejšovka, polesí na Dubovém, 4.5.2022, 2 larvy, pod kůrou padlého kmenu břízy, J. Mertlik leg. et coll.
- 5759: Smidary, Loučná Hora, polesí Březinka, 1.5.2022, 4 larvy, pod kůrou padlého kmenu břízy, J. Mertlik leg. et coll.
- 5759: Smidary, Loučná Hora, polesí Loučná hora, 1.5.2022, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5759: Radostov, les pod Kozím kopcem, 26.4.2022, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5759: Barchov, les u Výklenkové kaple, 26.4.2022, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu lípy, J. Mertlik leg. et coll.
- 5759: Barchov, Velký les, 26. IV. 2022, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu lípy, J. Mertlik leg. et coll.
- 5759: Zdechovice, les, 26.4.2022, 2 larvy pod kůrou mrtvého stojícího kmenu břízy, 1 larva v trouchnivém dřevě rozřezaného kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5760: Máslojedy, les Svíb, 1.5.2022, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu břízy, J. Mertlik leg. et coll.
- 5760: Dolní Příim, Jehlice, bažantnice, 30.4.2022, 1 larva, pod kůrou pokáceného kmenu topolu osiky, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, 30.6.2022, 2 larvy.
- 5760: Horní Příim, hradiště Na Valech, 30.4.2022, 1 larva, pod kůrou pokáceného kmenu topolu osiky, J. Mertlik leg. et coll.
- 5760: Horní Příim, Příimský les, 30.4.2022, 1 larva, pod kůrou pokáceného kmenu topolu osiky, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, 30.4.2022, 2 larvy.
- 5761: Černilov, Ouliště, 31.6.2020, 1 larva, pod kůrou kmenu borovice, J. Mertlik leg. et coll.
- 5761: Hradec Králové, Svinary, Dehetník, 17.8.2004, 1 ex., bezlesí u železniční trati a vysílače, světelný zdroj, M. Mikát observ. et det.; dtto, 8.8.2007, 1 ♀, M. Mikát leg., det. et coll.; dtto, 26.8.2017, 1 ♀, M. Mikát leg. et det., RMHK; dtto, 9.8.2020, 1 ♂, 1 ♀; 27.6.2022, 1 ex., lesní porost (50.2213889N, 15.9083333E), světelný zdroj, M. Mikát observ. et det.; dtto, 19.7.2022, 1 ex., okraj lesního porostu s potěžebními zbytky (50.2216667N, 15.9066667E), večer aktivní imago na ořezaných dubových větvích.
- 5857: Kněžičky, obora Kněžičky [Choťovice, Žehuňská obora], 1.8.1996, 2 ♀♀, V. Kubík leg. et coll., J. Mertlik det.; 7.5.2000, 1 larva, T. Kopecký leg. et coll., J. Mertlik det. 2005; 9.5.2003, 2 ex., V. Kubík leg., det. et coll.; západní okraj obory, 24.4.2004, 1 larva, v trouchnivém dřevě dubového pařezu, J. Mertlik leg. et coll.; střed obory, 24.4.2004, 1 larva, pod kůrou pařezu dubu (*Quercus rubra*), J. Mertlik leg. et coll.
- 5858: Knežičky, obora Kněžičky [NPR Žehuňská obora], 10.7.2001, 1 ♀, jižní svahy, sklepán z větví *Acer campestre*, M. Mikát leg. et det., RMHK; dtto, 17.6.2002, 1 ♀, listnatý les, větev *Quercus*, jižní svahy; dtto, 17.6.2002, 1 ♂, světelný zdroj, listnatý les, jižní svahy.
- 5858: Žehuň, stráně nad Žehuňským rybníkem, 30.6.2003, 1 ♂, 1 ♀, světelný zdroj, M. Mikát leg., det. et coll.
- 5858: Lovčice, rezervace Bludy, 31.7.2004, 1 ex., jižní xerotermní svah, světelný zdroj, M. Mikát leg., det. et coll.; dtto, 11.8.2004, 2 ♂♂, M. Mikát leg. et det., RMHK.
- 5858: Převýšov, Víno, 11.4.1993, 1 larva, J. Krátký leg., J. Mertlik coll. (Mertlik 2017).
- 5858: Lišice, od penzionu Alwin směr Lišice, 11.7.1994, 5 ♀♀, V. Kubík leg. et coll., J. Mertlik det. (Mertlik 2017); [Chlumec nad Cidlinou], 19.7.1994, 2 ♀♀, T. Staněk leg. et coll., J. Mertlik det. (Mertlik 2017).

- 5858: Klamoš, Štít, 22.4.2020, 1 larva, pod kůrou kmenu borovice, J. Mertlik leg. et coll.
- 5859: Vápno, les U Aničky, 10.1.2021, 1 larva, pod kůrou pokácené borovice, J. Mertlik leg. et coll.
- 5859: Žáravice, 10.1.2021, 1 larva, pod kůrou mrtvé borovice, J. Mertlik leg. et coll.
- 5859: Dobřenice, nad Rohoznickým potokem, 22.4.2020, 2 larvy, pod kůrou stojícího mrtvého kmenu smrku, J. Mertlik leg.
- 5860: Libčany, les u Hvozdnice, 30.4.2022, 1 larva v trouchnivém dřevě odlomené části buku, 2 larvy v trouchnivém dřevě pahýlu buku, J. Mertlik observ.
- 5860: Libišany, Na Bahnech, 6.4.2022, 1 larva, v trouchnivém dřevě rozlomeného kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5860: Hradec Králové, Březhrad, areál bývalého vodního zdroje, 3.7.2018, 1 ex., sklepán z olistěné okrajové větve dubu, M. Mikát observ. et det. 2018.
- 5860: Hradec Králové, Třebeš, U velkého jezera (50.1839722N, 15.8123056E), 6.6.2015, 1 ♂, světelný zdroj, průsek pod dráty elektrického vedení, M. Mikát leg., RMHK coll., M. Mikát det.
- 5860: Vysoká nad Labem, Na Vinice, okraj lesa, 10.6.2022, 1 larva, skládka dřeva, pod kůrou dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5861: Hradec Králové, Třebeš, Kopec sv. Jana (Zámeček) (50.1785000N, 15.8302222E), 9.7.2013, 4 ♂♂, světelný zdroj, horní okraj zarůstajícího sadu, M. Mikát leg. et det., in coll. M. Mikát (1 ex.) et RMHK (3 ex.); 24.7.2013, 3 ex., M. Mikát observ. et det.; 9.-11.6.2014, 2 ♂♂, T. Staněk leg. et coll., J. Mertlik det. 2015 (Mertlik 2017); 7.7.2014, 1 ♂, 1 ♀, světelný zdroj (50.1785000N, 15.8302222E), horní okraj zarůstajícího sadu, M. Mikát leg., det. et coll.; dtto, 6.7.2015, 1 ♀, světelný zdroj (50.1785556N, 15.8304167E), západní okraj lesního porostu, pod korunami stromů, M. Mikát leg., det. et coll.
- 5861: Hradec Králové, Třebeš, Rozárka (50.1792778N, 15.8421389E), 4.7.2021, 1 ex., světelný zdroj, M. Mikát leg. et det., RMHK; dtto, 12.7.2021, 1 ex.; dtto, 18.7.2021, 5 ex., M. Mikát observ. et det.; dtto, 24.7.2021, 5 ex.; dtto, 24.7.2021, 1 ex., v noci na mrtvém torzu *Alnus*, M. Mikát observ. et det.; dtto, 30.7.2021, 3-5 ex.; 7.8.2021, 1 ex.
- 5861: Hradec Králové, PP Na Plachtě 2 (50.1862222N, 15.8603333E), 15.8.2021, 1 ex., světelný zdroj, M. Mikát observ. et det.; dtto, PP Na Plachtě 3 (50.1911111N, 15.8544444E), 10.8.2020, 1 ♀, světelný zdroj, M. Mikát leg. et det. 2020, RMHK.
- 5861: Vysoká nad Labem, Milř (50.1536111N, 15.8330556E), 4.7.2022, 1 ex., světelný zdroj, M. Mikát observ. et det.
- 5861: Vysoká nad Labem, lesy východně od obce (cca 50.1486111N, 15.8655556E), 2.8.1996, 1 ♂, světelný zdroj, M. Mikát leg., det. 1996 et coll. (Mertlik 2017).
- 5861: Vysoká nad Labem, U Kříže (50.1539225N, 15.8572489E), 7.7.2012, 1 ex., na svozišti dřeva (23:30), J. Pelikán leg., det. et coll. (Mertlik 2017).
- 5861: Borek, polesí Borkovnick, 24.3.2022, 2 larvy, pod kůrou pokáceného kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5861: Hradec Králové, Sítovka (50.1662500N, 15.9134722E), 20.7.2014, 1 ♂, 2 ♀♀, světelný zdroj, M. Mikát leg. et det. 2014, in coll. M. Mikát (1 ♂, 1 ♀) et RMHK (1 ♀).
- 5861: Hoděšovice, PR Mazurovy chalupy, 24.7.2009, 1 ♀, světelný zdroj, jižní část parcely 295/1, M. Mikát leg. et det., RMHK.
- 5861: Vysoké Chvojno, Zámeček, 20.7.1998, 1 ♀, na světlo, M. Mikát leg., RMHK, J. Mertlik det. 2002 (Mertlik 2017).
- 5861: Vysoké Chvojno, rezervace Buky, 17.7.1992, 1 ♀, M. Mikát leg., RMHK (Mertlik 2007, 2017); 21.7.1992, 1 ♀, J. Prouza leg. et coll., J. Mertlik rev. 2008 (Mertlik 2007, 2017); 24.7.1992, 1 ♀, aktivní v noci na kůře kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2007, 2017); 26.7.1992, 1 ♀, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2007, 2017); 28.7.1992, 1 ♀, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2007, 2017); 30.7.1992, 2 ex., F. Pavel leg. et det., M. Zúber coll. (Mertlik 2017); 4.7.1993, 1 ♀, J. Krátký leg. et coll., J. Mertlik det. 1993 (Mertlik 2007, 2017); 17.7.1993, 2 ♀♀, J. Mertlik leg. et coll. (2007, Mertlik 2017); 19.7.1993, 6 ♀♀, J. Jelínek, J. Mertlik, F. Pavel et J. Voda leg. et coll. (Mertlik 2007, 2017); dtto, 1.8.1993, 2 ♀♀; 30.7.1993, 1 ex., J. Voda leg. et det., R. Szopa coll. (Mertlik 2007, 2017); 11.7.1994, 1 ex., J. Voda leg. et det., R. Szopa coll. (2007, Mertlik 2017); 15.7.1994, 3 ♀♀, L. et L. Davidovi et J. Mertlik leg. et coll. (2007, Mertlik 2017); 22.7.1994, 2 ♀♀, R. Lízler et J. Mertlik leg. et coll. (2007, Mertlik 2017); 2.8.1994, 1 ♀, J. Mertlik observ. (2007, Mertlik 2017); 7.7.1995, 2 ♂♂, první v kukelní kolébce v kůře pahýlu buku a druhý lezoucí v noci po ležícím kmenu buku, 2 ♀♀, lezoucí po kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2007, 2017); 9.7.1995, 1 ♀, J. Mertlik leg. et coll. (2007, Mertlik 2017); 21.7.1995, 6 ♀♀, J. Mertlik et J. Krátký leg. et coll. (2007, Mertlik 2017); 7.7.2000, 1 ♂, 1 ♀, aktivní na kmenech bříz, J. Krátký et M. Samek leg. et coll., J. Mertlik det. 2000 (Mertlik 2007, 2017); 30.7.2001, 1 ex., J. Mertlik et T. Popelka observ. (Mertlik 2007, 2017); 7.8.2002, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu buku, J. Mertlik observ. (Mertlik 2007, 2017); 2.8.2003, 1 ♀, v 22.00 hod. aktivní na padlém kmenu buku, J. Mertlik observ. et det. (Mertlik 2007, 2017); 27.7.2005, 1 ♀, lezla na padlém kmenu břízy, J. Mertlik observ. et det. (Mertlik 2007, 2017); 28.7.2005, 1 ♀, na světlo, R. Udržal leg. et coll., J. Mertlik det. 2005 (Mertlik 2007, 2017); 30.4.2007, 3 larvy, v trouchnivém dřevě stěny dutiny rozlomeného kmenu, J. Mertlik observ. (Mertlik 2007, 2017); 31.3.2008, 1 larva, pod kůrou pahýlu kmenu buku, J. Mertlik observ. (Mertlik 2017); 2.8.2009, 2 larvy, aktivní na kůře stojících kmenů buků, V. Dušánek observ. (Mertlik 2017); 14.7.2013, 2 ♀♀, P. Včelička leg. et coll., B. Zbuzek det. 2014 (Mertlik 2017); 17.7.2015, 6 ♀♀, aktivní na zlomeném kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017).

- 5862: Vysoké Chvojno, 2000, 1 ♀, na svozišti na dubové kládě u lesní asfaltky mezi hájovnou V jamkách a V Jezovinách u odbočky k Novoveskému rybníku, F. Pavel leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 5862: Týniště nad Orlicí, U králova stolu, 19.4.1999, 1 ex. (ex. larva VII. 1999), v trouchnivém dřevě pahýlu kmenu dubu, M. Samek leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 5862: Týniště nad Orlicí, rybník Rozkoš env., 22.3.2000, 1 larva, v trouchu ležícího kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll. (Mertlik 2017).
- 5958: Tetov, les u Rasoch, 17.6.2020, 1 larva, svoziště klád, pod kůrou kmenu borovice, J. Mertlik leg. et coll.
- 5960: Lázňe Bohdaneč, polesí Žďárský, 9.5.2022, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu osiky, J. Mertlik leg. et coll.
- 5961: Chvojenec, Žernov, 16.5.2021, 1 larva, pod kůrou padlého kmenu dubu, J. Mertlik leg., det. et coll.
- 5962: Trusnov, Lodrant env., polesí Boršov, 2021, 1 larva, (larva nalezena pod kůrou dubu pokáceného u Lodrantu a přivezeného ke zpracování na palivové dřevo do Vysoké u Holic), R. Lízler observ. et det. 2022.

Neomida haemorrhoidalis

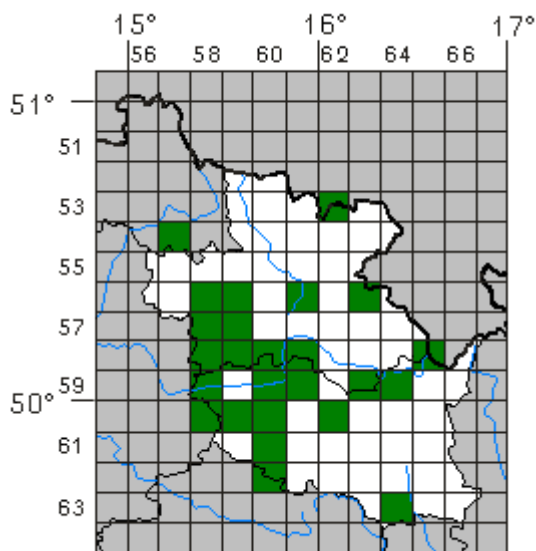
(obr. 27-32)

V dřívějších dobách si autoři s publikováním konkrétního rozšíření jednotlivých druhů příliš hlavu nelámali. Tisk publikací byl drahý, a tak se šetřilo i tímto způsobem. Například Picka (1978) u tohoto druhu uvádí, že je u nás na celém území zcela běžný druh. Ale ve východních Čechách byl zřejmě nalezen až v roce 2004 (Pardubice). Od té doby se jej zde podařilo nalézt ve 24 faunistických čtvrcích.

Na území východních Čech se vyskytuje na dvou typech lokalit. První se nachází v říčních údolích na stárnoucích topolových větrolamech, druhým jsou bukové porosty pahorkatin s fragmenty porostů ponechaných přirozenému vývoji. *Neomida haemorrhoidalis* osídluje stromové houby, nejčastěji *Fomes fomentarius*, ale také *Phellinus nigricans*, *Fomitopsis pinicola*, *Ganoderma applanatum*. Bývá nalézán také pod kůrou a v trouchu (Novák 2014).

V praxi se mi osvědčilo vyhledávání mrtvých stromů (topolů a buků) se starými rozpadajícími se choroši, ve kterých jsem pak nacházel larvy i imaga. V noci imaga aktivují na kmenech a choroších.

Rozšíření *N. haemorrhoidalis* na území Česka viz ISOP (2023a).

- 5362: Teplice nad Metují, Libná, Dlouhý vrch, 660m, 30.12.2022, 5 ex., ve starém choroši na kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll.
- 5457: (ISOP 2023a).
- 5658: Smidary, Loučná Hora (50.3055344N, 15.4936314E), 17.2.2023, 6 ex., ve starém choroši na kmenu topolu u Javorky, J. Mertlik leg. et coll.
- 5659: Ostroměř, Hlásek – údolí Javorky, 19.5.2021, 1 ex., ve starém choroši na kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll.
- 5661: Černožice, u starého koryta Labe (50.3203061N, 15.8792114E), 2.1.2023, 2 ex., ve starém choroši na odlomené části kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5663: Příbyslav, Peklo, 2.6.2021, 4 ex., ve starém choroši na kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll.
- 5758: Smidary (50.2921300N, 15.4934128E), 17.2.2023, 5 ex., ve starém choroši na kmenu topolu u Javorky, J. Mertlik leg. et coll.
- 5759: Skřivany, zámecký park – pastviny u Javorky a Cidlíny (50.2733364N, 15.5078042E), 13.2.2023, 3 ex., ve starých choroších, J. Mertlik leg. et coll.
- 5761: Hradec Králové, Věkoše, Na Betonce, 22.2.2023, 3 ex., v choroši na kmenu břízy, J. Mertlik leg. et coll.
- 5858: (ISOP 2023a).
- 5859: (ISOP 2023a).
- 5860: Stěžery, Hřibsko, 3.3.2023, 1 ex., v choroši na padlém kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5860: Libišany, Na Bahnech, 6.4.2022, 1 ex., ve starém choroši na pahýlu kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5860: Opatovice nad Labem, Pohřebačka, Opatovický písník, 7.1.2023, 4 ex., ve starém choroši na kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5860: Opatovice nad Labem, Velký ostrov, Plačický potok, 7.1.2023, 3 ex., ve starém choroši na kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5860: Opatovice nad Labem, Hrozná, 1.1.2020, 48 ex., v trouchnivém dřevě padlého kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.

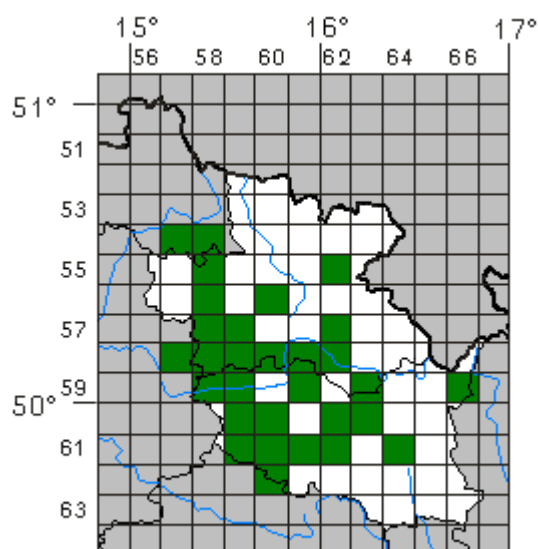
- 5860: Opatovice nad Labem, u elektrárny, 11.7.2020, 1 ex., v trouchnivém dřevě padlého kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5860: Hradec Králové, Pražské Předměstí, ulice Na Rybárně (50°11'34.798"N, 15°48'53.125"E), 4.5.2022, 1 ex. (vice ex. observ. v noci na choroších na *Populus nigra*), J. Pelikán leg., det. et coll.
- 5860: Hradec Králové, Temešvár (50°11'41.856"N, 15°47'42.519"E), 17.8.2022, 1 ex. (vice ex. observ. v noci na choroších na pahýlu *Populus nigra*), J. Pelikán leg., det. et coll.
- 5860: Hradec Králové, Třebeš (50.1760278N, 15.8078333E), 21.4.2015, 1 ♀, stojící torzo *Ulmus*, M. Mikát leg., det. et coll.; 11.6.2015, 1 ♀, M. Mikát observ. et det., RMHK; dtto, 19.7.2015, 1 ♀, M. Mikát leg., det. et coll.; dtto, 22.5.2016, 1 ex., M. Mikát leg. et det., RMHK; dtto, 29.5.2016, 1 ex., 21.00-21.30 hod., prohlídka báze kmenu s baterkou; dtto, 23.6.2016, 1 ♂; dtto, 5.11.2016, více ex. M. Mikát leg. et det., in coll. M. Mikát (2 ex.) et RMHK (3 ex.).
- 5860: Hradec Králové, Třebeš, U Starého ramene (50.1879022N, 15.8237811E), 21.4.2022, 2 ex., v trouchnivém dřevě pokáceného kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5861: Hradec Králové, Na Plachtě, centrální oblast, IV. 2017, 1 ex. (ex l.), suchá plodnice *Fomes* sp., V. Hron leg., det. et coll.; dtto, 9.4.2018, 6 ex.
- 5861: Hradec Králové, U císařské studánky, 9.6.2014, 1 ♀, večerní aktivace imaga (20.30 – 21.30 hod.); M. Mikát leg., det. et coll.
- 5861: Vysoké Chvojno, Buky u Vysokého Chvojna (50.1362939N, 15.9929717E), 8.5.2021, 1 ex., T. Staněk leg., det. et coll.
- 5865: Kostelec nad Orlicí, Zemská brána, 25.6.2019, 1 ex., T. Kopecký leg. et det. (SZ Kopecký).
- 5958: Selmice (50.0560761N, 15.4483831E), 2.4.1999, 1 ex., T. Staněk leg. et det., T. Théry coll.
- 5958: Kladruby nad Labem, V Mošnicích, 28.5.2010, 1 ex., B. Mocek leg., T. Kopecký det., RMHK; 7.-8.5.2010, 1 ex., T. Kopecký leg., det. et coll.; (50°3'2", 15°27'45"), 11.5.2022, 30 ex., *Fagus sylvatica*, J. Krátký observ. et det., dtto, 20.5.2020, 5 ex.; 13.6.2020, 8 ex., suchá plodnice *Fomes* sp., V. Hron leg., det. et coll.; 25.6.2020, 6 ex., složené hromady vyřezaného dřeva, M. Mikát leg. et det., RMHK; 16.6.2022, 40 ex., J. Krátký observ. et det.
- 5960: Hrobice, Baroch env., 4.4.2020, 1 ex., ve starém choroši na pahýlu kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5960: Pardubice (50°02.245'N 15°44.980'E), 2004-2005, více ex., ve starých choroších, M. Boukal leg., det. et coll.
- 5961: Dašice, Prachovice, topoly u Loučné, 17.1.2023, 1 ex., ve starém choroši na pahýlu kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 5963: Potštejn, Modlivý důl, 28.5.2021, 5 ex., ve starém choroši na pahýlu kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll.
- 5964: Litice nad Orlicí, Chlum – lom, 30.5.2021, 2 ex., ve starém choroši na pahýlu buku, J. Mertlik leg. et coll.
- 6058: (ISOP 2023a).
- 6059: (ISOP 2023a).
- 6060: Chrudim, u č.p. 1410, 16.-18.7.2021, 1 ex., UV náletová past, V. Hron leg., det. et coll.; dtto, 18.-20.6.2022, 1 ex.
- 6062: Ostrov, meandry Loučné, 12.1.2023, více ex., v trouchnivém dřevě pod chorošem na pahýlu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
- 6160: Práčov, Strádovské peklo, jižní stráň, 6.7.2018, 3 ex., J. Pelikán leg. et det. (SZ Kopecký); dtto, 6.-7.7.2018, 1 ex., T. Kopecký leg. et det. (SZ Kopecký).
- 6260: Horní Bradlo, Polom, 30.4.2018, 1 ex., T. Kopecký leg. et det. (SZ Kopecký).
- 6364: Svojanov, Starý Svojanov č.p. 19 (49.6221478N, 16.4243567E), 24.6.2022, 1 ♀, na UV světlo, T. Staněk leg., det. et coll.

Platyedema violaceum

(obr. 33-38)

K počátkům výskytu tohoto druhu v Čechách mi poskytl velmi zajímavou informaci kolega Ladislav Ernest: „*Druh *Platyedema violaceum* jsem chytil na Chotuci u Křince v dubnu 1967 pod kůrou suchého dubu asi metr nad zemí ve třech kusech. Nález mne tenkrát tak zaujal, že jsem ho konzultoval s kolegou Pickou, kterého jsem navštívil v jeho nuselském bytě. Ten tenkrát potvrdil determinaci, ale byl přesvědčen o moji nedbalosti se záměnou lokality, čímž mne dost naštval, jako by se takový brouk dal zaměnit. Později jej sám chytil na Mělnicku a chotucké nálezy ve svém klíči rehabilitoval, kde uvádí, že se brouk nachází též na Nymbursku (Picka 1978)“.*

První dokladový kus, který je mi z území východních Čech znám, je z roku 1981 (Převýšov). V současné době již známe 30 osídlených faunistických čtverců.

Novák (2014) uvádí, že život a vývoj tohoto druhu úzce souvisí s houbou ucho Jidášovo (*Auriculata auricola-judae*). Já tuto informaci nemohu potvrdit, protože jsem imaga nacházel na jejich zimovištích pod kůrou mrtvých kmenů různých druhů listnatých i jehličnatých stromů (obr. 38). Imaga byla nalezena také na živých kmenech, v úkrytech pod mechem ve štěrbinách kůry.

Rozšíření *P. violaceum* na území Česka viz ISOP (2023b).

- 5457: Hrubá Skála, 28.9.1999, 1 ex., pod kůrou kmenu dubu, Z. Chalupa leg. (Horák 2023b).
5458: Železnice, Cidlina, vrch Hůra, 15.11.2022, 1 ex., pod kůrou kmenu modřínu, J. Mertlik leg. et coll.
5558: Železnice, Cidlina, vrch Hůra, 15.11.2022, 4 ex., pod kůrou kmenu buku, J. Mertlik leg. et coll.
5562: Česká Skalice, Babiččino údolí, Koldovka env., 21.5.2005, 1 ex., M. Mikát leg. (Mikát 2007); 19.3.2022, 1 ex., pod kůrou kmenu dubu, J. Mertlik leg. et coll.
5562: Česká Skalice, Babiččino údolí, bažantnice, 23.6.2005, 1 ex., M. Mikát leg. (Mikát 2007).
5658: Slavhostice env., Žlunické polesí, 27.3.2004, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5660: Chotěborky, Hustiřanský les (50°21'4", 15°47'40"), 1.6.2020, 1 ex., *Quercus robur*, oklep, J. Krátký leg., det. et coll.
5758: Žantov (50°14'31"N 15°22'51"E), 4.3.2012, 2 ex., pod kůrou spadlé dubové větve (průměr cca 4 cm), M. Janoušek leg., det. et coll.
5759: Nový Bydžov, 100 m env. (50°13'57"N 15°26'54"E), 11.5.2020, 1 ex., pod kůrou, M. Janoušek leg., det. et coll.
5762: Mochov env., 12.3.2004, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5857: Choťovice, 10.3.1983, 3 ex., T. Rybářík observ. et det. (Horák 2023b); 15.3.1983, 2 ex., B. Mocek, M. Mikát observ. et det. (Horák 2023b).
5858: Převýšov, 14.3.1981, 1 ex., J. Mertlik leg., M. Mikát det.; 29.10.1994, 1 ex., T. Kopecký leg., det. et coll. (Horák 2023b).
5858: Klamoš (50°7'18"N 15°29'27"E), 1.2.2021, 2 ex., pod kůrou, M. Janoušek leg., det. et coll.
5858: Klamoš, les Tátrum, 10.1.2021, 10 ex., smíšený les, pod kůrou mrtvých borovic, J. Mertlik observ.
5858: Klamoš, Štít, les u Chárovny, 10.1.2021, 7 ex., pod kůrou mrtvých borovic, J. Mertlik observ.
5858: Klamoš, Štít (50°7'6"N 15°28'4"E), 19.1.2021, 2 ex., pod kůrou, M. Janoušek leg., det. et coll.
5859: Žáravice, les na kopci nad obcí, 10.1.2021, 10 ex., pod kůrou mrtvých borovic (obr. 38), J. Mertlik observ.
5860: Stěblová, polesí Obora, 2.1.2021, 10 ex., pod kůrou suchých borovic, J. Mertlik leg. et coll.
5860: Stěblová, les severozápadně od železniční stanice Stěblová, 3.3.2008, 3 ex., V. Hron leg., det. et coll.
5860: Podůlšany env. 22.10.2006, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5860: Čeperka, les u elektrovdů (50.1289231N, 15.7681936E), 8.6.2013, 1 ex., T. Staněk leg. et det., T. Théry coll.; elektrovdy (50.1279556N, 15.7706547E), 12.6.2021, 1 ex., T. Staněk leg., det. et coll.
5860: Opatovice nad Labem, Velký ostrov, lužní les, 10.2.2008, 1 ex., J. Mertlik leg., A. Hamet coll.
5860: Opatovice nad Labem, Hrozná, 3.5.2008, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5860: Opatovice nad Labem, Pohřebačka, 14.4.2020, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5860: Hradec Králové, Roudnička (50.1644447N, 15.8235619E), 24.3.2021, 1 ex., T. Staněk leg., det. et coll.
5860: Hradec Králové, Na Plachtě, olšina mezi rybníky Jáma a Plachta, 9.4.2013, 1 ex., pod kůrou suché borovice, V. Hron leg., det. et coll.
5861: Vysoká nad Labem, 26.12.2020, 6 ex., borová monokultura, pod kůrou suchých borovic, J. Mertlik leg. et coll.
5861: Vysoká nad Labem, polesí Venclovka (50.1531764N, 15.8769172E), 4.4.2021, 1 ex., T. Staněk leg., det. et coll.
5861: Vysoké Chvojno, U Parku, 18.5.2012, 1 ex., T. Kopecký leg., det. et coll.
5862: Týniště nad Orlicí, rybník Rozkoš env., 13.4.2013, 1 ex., mokřad s vrby a topoly, pod kůrou padlého kmenu topolu, J. Mertlik leg. et coll.
5958: Kojice (50.0431864N, 15.3955542E), 16.-17.3.2022, 1 ex., T. Staněk leg., det. et coll.
5958: Kladruby nad Labem, 21.11.2003, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5958: Kladruby nad Labem, V Mošnicích (50.0505556N, 15.4625000E), 4.7.2020, 1 ex., oklep, J. Krátký leg., det. et coll.
5959: Řečany nad Labem, Labské rameno Votoka, 19.4.2010, 1 ex., T. Kopecký leg., det. et coll.
5959: Sopřeč (5959A) (15°33', 50°5'), 17.1.2021, 3 ex., pod kůrou *Pinus sylvestris*, J. Krátký observ. et det.
5959: Břehy, Sopřečský kanál env., 3.5.2022, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5959: Živanice, U Cihelny, zalesněné dny, 1.1.2021, 6 ex., pod kůrou suchých borovic, J. Mertlik leg. et coll.
5961: Horní Ředice, Žernov, rybník Smilek, 27.4.2020, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5961: Horní Ředice, Žernov (50.0980642N, 15.9580458E), 18.4.2021, 1 ex., T. Staněk leg., det. et coll.
5961: Holice, 1.4.2011, 1 ex. pod kůrou borovice a 1 ex. pod kůrou dubu, D. Petrnousek leg. (Horák 2023b).
5963: Kostecké Horky, polesí Obora, 4.1.2021, 1 ex., J. Mertlik leg. et coll.
5963: Chloumek u Chocně, 20.3.2002, 2 ex., J. Jelínek leg. et coll., M. Mikát det.; dtto, 2.4.2010, 1 ex., J. Jelínek leg. et coll., T. Rybářík det.; dtto, 24.3.2021, 1 ex., J. Jelínek leg., det. et coll.
5966: Dolní Hedeč, 2088, 1 ex., T. Rybářík leg. (Horák 2023b).
6059: Choltice, zámecká obora, 29.5.1993, 8 ex., J. Jelínek leg. et coll., M. Mikát det.

6060: (ISOP 2023b).

6062: Radhošť (49.9894500N, 16.0869500E), 25.10.2006, 4 ex., směrem ke kachnímu rybníku, pod kůrou suchého topolu (hybrid), pahýl cca 10 m vysoký, napadený houbou ohňovec topolový (*Phellinus populicola*) (J. Horák det.), odlupováním kůry, M. Boukal leg. et det. (3 ex. M. Boukal coll., 1 ex. T. Rybárik coll.)

6062: Uhersko (6062a), Bažantnice v Uhersku, jižní část (49°59.733'N 16°02.000'E), 25.10.2006, 1 ex., pod kůrou suchého topolu (hybrid), napadeného houbou ohňovec topolový (*Phellinus populicola*, J. Horák det.), odlupováním kůry, M. Boukal leg., det. et coll.

6063: Nořín u Chocně, 17.4.2018, 1 ex., prosev, J. Jelínek leg., det. et coll.

6159: Běstvína (49°50'7.823"N, 15°35'12.859"E), 19.5.2009, 1 ex., solitérní duby v louce na Z od obce, M. Boukal.

6159: Seč, Oheb, 2.6.2018, 1 ex., noční lov, T. Kopecký leg. et det.

6160: Nasavrky env., Strádovské Peklo, 1.4.2008, 1 ex., J. Mertlík leg. et coll.

6160: Nasavrky env., Krkanka, 16.6.2018, 1 ex., T. Kopecký leg. et det.

6160: Lukavice (49.8979586N, 16.0472300E), 31.3.2021, 8 ex., pod kůrou suché borovice, V. Hron leg., det. et coll.

6161: Zaječice env., Studená Voda, 5. IV. 2004, 1 ex., J. Mertlík leg. et coll.

6161: Nasavrky, Libáň, Radochlín env., 13.1.2021, 1 ex., J. Mertlík leg. et coll.

6162: Hněvčice, údolí Krounky (49.8302778N, 16.0430556E), 30.5.2020, 1 ex., oklep, J. Krátký leg., det. et coll.

6164: (ISOP 2023b).

6260: Spálava (6260a) (49.7692653N, 15.7232192E), 22.4.2019, 1 ex., oklep, J. Krátký observ. et det.

Souhrn

Na území východních Čech dochází v posledních letech k četnějším nálezům různých druhů saproxylických brouků (Mertlík 2021). Je to i díky tomu, že se v uplynulých dvaceti letech podařilo státní ochraně přírody přesvědčit četné majitele lesů a alejí k ponechávání určitého množství umírajících a mrtvých stromů v porostech, což bylo pro praktickou ochranu ohrožených biotopů saproxylických druhů velmi důležité. Mnohým, do té doby vzácným druhům, tak byly vytvořeny vhodné podmínky k jejich rozšíření (Mertlík 2017).

V tomto článku jsem zpracoval výsledky studia recentního výskytu pěti saproxylických druhů: *Dermestoides sanguinicollis* (Cleridae), *Lacon querceus* a *Stenagostus rhombeus* (Elateridae), *Neomida haemorrhoidalis* a *Platydemus violaceum* (Tenebrionidae).

Dva z těchto druhů zde mají podobný styl svého šíření, jako ochrannářsky známý druh *Cucujus cinnaberinus*. Jsou to *Neomida haemorrhoidalis* a *Platydemus violaceum*. Co se týče rychlosti šíření, tak druhu *C. cinnaberinus* se blíží druh *P. violaceum*, který rovněž není až tak náročný se svými požadavky na typ biotopu a oba druhy mohou osídlivat i hospodářsky využívané lesní porosty. Je pravděpodobné, že vrchol jejich šíření představuje recentní období hromadného umírání některých druhů jehličnatých a listnatých dřevin (Mertlík 2021)..

Druh *Neomida haemorrhoidalis* se díky ponechávání odumírajících a mrtvých kmenů topolů s choroši ve větrolamech a podél vodních toků rozšířil i do podhorských bukových lesů, ve kterých v současné době již také nalezl dostatek vhodného mrtvého dřeva.

Druh *Dermestoides sanguinicollis* je o poznání vzácnější než předchozí druhy, protože je vázán na staré převážně odkorněné mrtvé dřevo stojících kmenů dubů. Není vyloučené, že na území východních Čech nepozorovaně přežíval v některém ze známých refugií saproxylických druhů (Mertlík 2017). Ale data jeho nálezů na nových lokalitách se shodují s daty ostatních zde uvedených druhů.

Poslední dva druhy, *Lacon querceus* a *Stenagostus rhombeus* jsou již známy z východních Čech a podrobné údaje o jejich výskytu s popisy biotopů jsem publikoval v roce 2017 (Mertlík 2017). Původně jsem je znal jen z několika izolovaných refugií starých lesních porostů, ale zřejmě díky výše zmíněné aktivitě státní ochrany přírody se oba druhy mohly rozšířit do dalších listnatých lesů a alejí východních Čech.

Poděkování. Za poskytnutí faunistických dat velice děkuji váženým kolegům Milanu Boukalovi, Petru Čížkovi, Ladislavu Ernestovi, Vladimíru Hronovi, Miroslavu Janouškovi, Jaroslavu Jelínkovi, Tomáši Kopeckému, Vladimíru Kubíkovi, Robertu Lízlerovi, Ondřeji Macháčovi, Miroslavu Mikátovi, Janu Pelikánovi a Tomáši Staňkovi. Za připomínky k textu děkuji váženému kolegovi Milanu Boukalovi.

Literatura

- LAIBNER S. 1975: Rozšíření druhů rodu *Lacon* Laporte 1836 (Col., Elateridae) v Československu a stavba jejich samčích kopulačních orgánů. – Práce a studie – příroda, Pardubice, 6-7: 153-168.
- LAIBNER S. 1977b: Kovaříkovití brouci. In: ROČEK Z. (ed.): Příroda Orlických hor a Podorlicka. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 481-495.

- MERTLIK J. 2007: Brouci (Coleoptera) přírodní rezervace Buky u Vysokého Chvojna (Česká republika) [Beetles (Coleoptera) of the Nature Reserve Buky near Vysoké Chvojno (Czech Republic)]. – Elateridarium, 1: 97-152.
In: https://www.elateridae.com/clanky/pr_buky_u_vysokeho_chvojna__11_12_2007.pdf
- MERTLIK J. 2017: Saproxylické druhy kovaříků (Coleoptera: Elateridae) na území východních Čech, s přehledem biotopů druhů osídlujících dubové lesy [Review of the saproxylic click-beetles (Coleoptera: Elateridae) in Eastern Bohemia (Czech Republic), with special emphasis on species of the oak forests]. – Elateridarium, 11: 17-110. In: https://www.elateridae.com/clanky/saproxylofagove_a_duby_23_2_2017.pdf
- MERTLIK J. 2021: Faunistické mapování čtrnácti druhů saproxylických brouků (Coleoptera) ze sedmi čeledí na území východních Čech [Faunistics of fourteen species of saproxylic beetles (Coleoptera) from seven families in eastern Bohemia (Czechia)]. – Elateridarium, 15: 16-41.
In: https://www.elateridae.com/clanky/mertlik__corticeus_19_1_2021.pdf
- MERTLIK J. 2007-2023: Faunistické mapy druhů čeledí Cerophytidae, Elateridae, Eucnemidae a Throscidae (Coleoptera: Elateroidea) Česka a Slovenska. – Permanentní elektronická publikace (aktualizace 1.1.2023).
In: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=105>
- NOVÁK V. 2014: Brouci čeledi potěmňákovití (Tenebrionidae) střední Evropy = Beetles of the family Tenebrionidae of Central Europe. – Academia, Praha, 418 pp.
- PICKA J. 1978: Potěmňákovití brouci Československa (Coleoptera, Tenebrionidae). Klíče k určování hmyzu 1. – Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV (Supplementum): 53 pp.
- ŠKORPÍK 2018: Pestrokrovečnickovití (Coleoptera: Cleridae) Znojemska s poznámkami k jejich rozšíření, biologii a ochraně [Checkered Beetles (Coleoptera: Cleridae) of Znojmo district with notes on their distribution, biology and protection]. – Thayensia (Znojmo), 15: 117–192.
- WINKLER J. R. 1958: Kapitoly o českých pestrokrovečnicích (Coleoptera: Cleridae). – Muzejní Zprávy Pražského kraje 3: 76-79.
- WINKLER J. R. 1959: Středoevropské druhy pestrokrovečníků a poznámky o jejich výskytu ve středních Čechách (Coleoptera: Cleridae). – Bohemia centralis, A – Scientiae Naturales 1: 409–511.
- ZELENÝ J. 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. – Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, 8: 3-16.

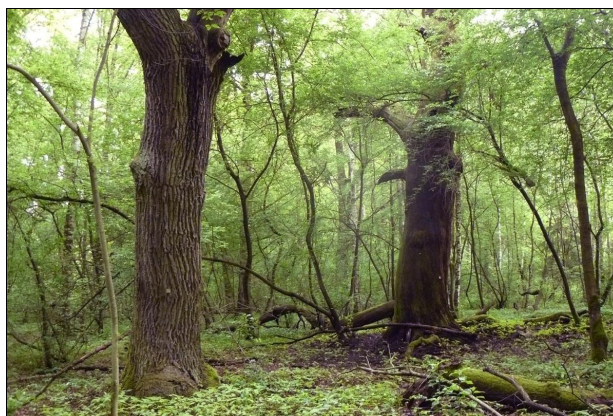
Internetové zdroje:

- HORÁK J. 2023a: Mapa rozšíření *Dermestoides sanguinicollis* v České republice. In: Zicha O. (ed.) BioLib: Biological Library. Citováno 9.2.2023. Dostupné na: <<https://www.biolib.cz/cz/taxonmap/id1360/>>
- HORÁK J. 2023b: Mapa rozšíření *Platydema violaceum* v České republice. In: Zicha O. (ed.) BioLib: Biological Library. Citováno 8.2.2023. Dostupné na: <https://www.biolib.cz/cz/taxonmap/id159/>
- ISOP 2023a: *Neomida haemorrhoidalis* (Fabricius, 1787). Portál informačního systému ochrany přírody (ISOP). Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK ČR).
In: https://portal.nature.cz/publik_syst/nd_nalez-public.php?idTaxon=7272
- ISOP 2023b: *Platydema violaceum* (Fabricius, 1790). Portál informačního systému ochrany přírody (ISOP). Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK ČR).
In: https://portal.nature.cz/publik_syst/nd_nalez-public.php?idTaxon=8214
- ISOP 2023c: *Dermestoides sanguinicollis* (Fabricius, 1787). Portál informačního systému ochrany přírody (ISOP). Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK ČR).
In: https://portal.nature.cz/publik_syst/nd_nalez-public.php?idTaxon=3309

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Obr. 3. Česká Skalice, les u Koldovky, 22.5.2022

Obr. 4. Sedmihorky, Bažantník, 9.5.2013
foto O. Machač

Obr. 5. Opatovice nad Labem, Velký ostrov, 14.11.2009

Obr. 6. Opatovice nad Labem, Velký ostrov, 14.11.2009

Obr. 7. Opatovice nad Labem, Velký ostrov, 14.11.2009

Obr. 8. Opatovice nad Labem, Velký ostrov, 6.3.2021

Obr. 9. Heřmanův Městec, Stará obora, 19.4.2012

Obr. 10. Zdechovice, 26.4.2022

Obr. 11. Chvojenec, Žernov, 11.6.2021

Obr. 12. Lázně Bohdaneč, alej k Hrádku, 30.3.2021

Obr. 13. Kněžičky, obora, 26.4.2021

Obr. 14. Mokré, lipová alej, 23.8.2017

Obr. 15. Bukovka, rybník Rozhrna, 29.3.2021

Obr. 16. Stéblová, Rajska strouha, 29.3.2021

Obr. 17. Stéblová, 29.3.2021 – *Laeon querceus*

Obr. 18. Stéblová, 20.4.2022 – *Laeon querceus*

Obr. 19. Barchov, Velký les, 26.4.2022

Obr. 20. Zdechovice, 26.4.2022

Obr. 21. Horní Přím, Přímský les, 30.4.2022

Obr. 22. Libčany, 30.4.2022

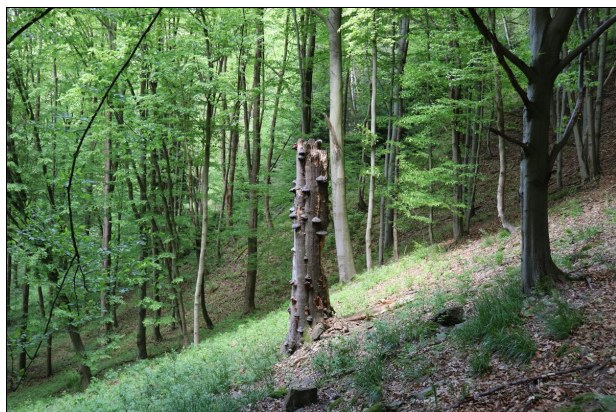
Obr. 23. Libčany, 30.4.2022

Obr. 24. Radostov, 26.4.2022

Obr. 25. Lískovice, Lískovický les, 1.5.2022

Obr. 26. Mcely, 17.4.2022 – *Stenagostus rhombeus*

Obr. 27. Litice nad Orlicí, 30.5.2021

Obr. 28. Skřivany, odlomený choroš, 13.2.2023

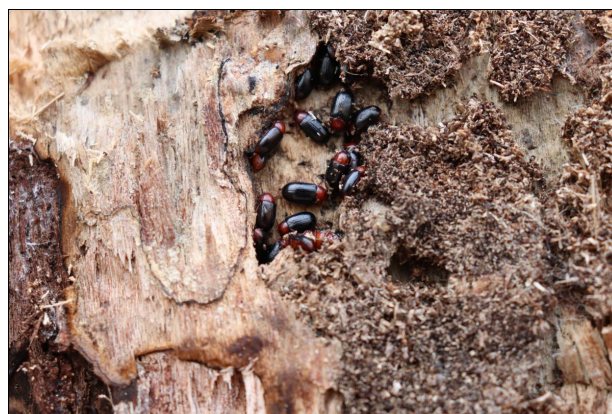
Obr. 29. Příbyslav, Peklo, 2.6.2021

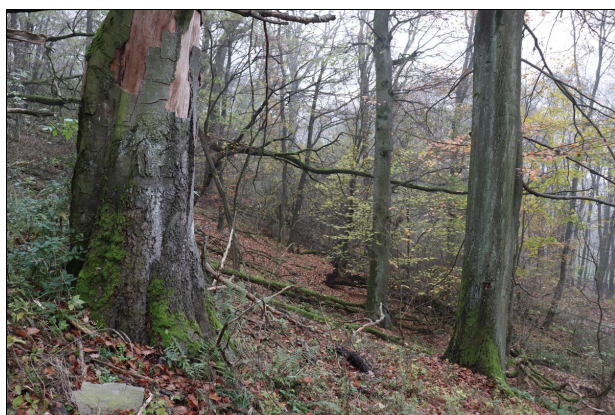
Obr. 30. Prachovice, u Loučné, 17.1.2023

Obr. 31. Ostrov, meandry Loučné, 12.1.2023 →

Obr. 32. Ostrov, 12.1.2023 – *Neomida haemorrhoidalis*

Obr. 33. Cidlina, vrch Hůra, 15.11.2022

Obr. 34. Česká Skalice, les u Koldovky, 19.3.2022

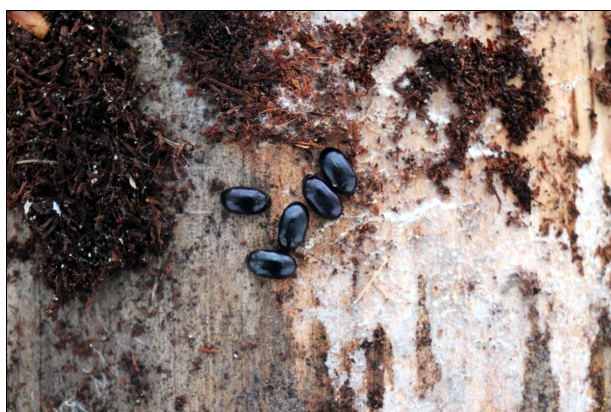
Obr. 35. Cidlina, vrch Hůra, 15.11.2022

Obr. 36. Stéblová, polesí Obora, 1.1.2021

Obr. 37. Živanice, U Cihelny, 1.1.2021

Obr. 38. Žáravice, 10.1.2021 – *Platydema violaceum*

Nové nálezy druhu *Phloeostichus denticollis* (Coleoptera, Phloeostichidae) na území Česka

New findings of *Phloeostichus denticollis* (Coleoptera, Phloeostichidae) in the Czechia

Josef Mertlik

Pohřebačka 34, 533 45 Opatovice nad Labem, Česko
e-mail: mertlik@elateridae.com

Abstract. In this study, I review new findings of *Phloeostichus denticollis* W. Redtenbacher, 1842 in Czechia. The biotopes are photo-documented.

Key words: faunistics, biotope, Coleoptera, Phloeostichidae, *Phloeostichus denticollis*, Czechia

Úvod

Kompletní faunistiku druhu *Phloeostichus denticollis* na území Česka jsem vydal na počátku roku 2022 (Mertlik 2022). Avšak již v následujícím roce se zde podařilo objevit jedenáct nových lokalit tohoto druhu.

Zaměřil jsem se na průzkum perspektivních lokalit v oblasti Ještědu, Jizerských hor, východní části Krkonoš, Adršpaško-teplických skal, Broumovska a v severní části Orlických hor. Na osmi z těchto lokalit byl *P. denticollis* nalezen.

Vážený kolega Lubomír Mazal z Olomouce se zaměřil na sedm perspektivních lokalit v oblasti Hrubého Jeseníku, Oderských vrchů a Hostýnských vrchů. Druh *P. denticollis* se mu zde podařilo nalézt na třech lokalitách.

Metody vyhledávání perspektivních lokalit a metody sběru popisuje Mertlik (2022). Pro číslování lokalit byla použita vzestupná řada čísel faunistických čtverců (Zelený 1972). Pokud se lokalita nachází na rozhraní dvou faunistických čtverců (např. 57-5861), je uvedena pod prvním z nich = 5761. U lokalit uvádím příslušné katastrální území.

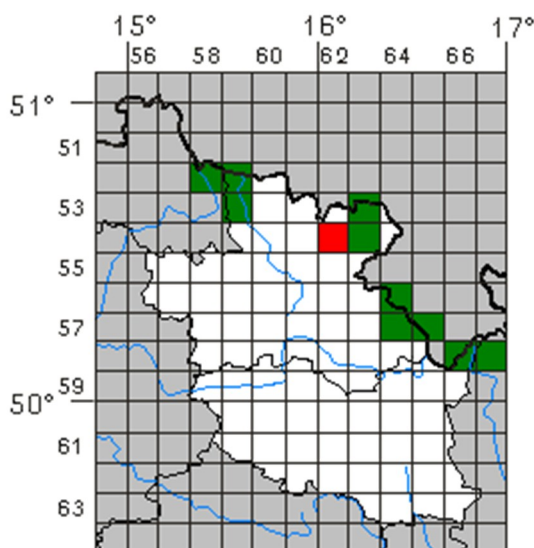
Dále jsou v textu použity následující zkratky: coll. – sbírka (collection); det. – determinoval (determined); ex. – exemplář (e); leg. – sbíral (collector); Pokud není uvedeno jinak, platí J. Mertlik det.

Výsledky

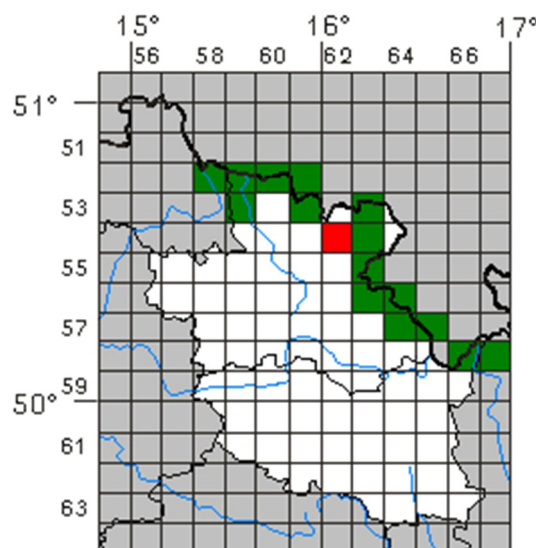
Nové nálezy druhu *Phloeostichus denticollis* na území východních Čech:

- 5260: Bohemia or., Malá Úpa, Dolní Malá Úpa, Krkonoše, Krakonošovo údolí (50.7105581N, 15.8118175E), 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, (50.7148211N, 15.8150039E), 2 ex. (1 ex. mrtvý).
- 5261: Bohemia or., Horní Maršov, Horní Lysečiny, Krkonoše, údolí Lysečinského potoka u chaty Lysečiny (50.7107653N, 15.8363114E), 27.2.2022, 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.
- 5361: Bohemia or., Žacléř, Rýchory, Boberská stráž, les na úpatí svahu (50.6641706N, 15.8891533E), 11.1.2022, 4 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, prameniště u Hadí cesty (50.6637217N, 15.8833706E), 11.1.2022, 3 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.
- 5363: Bohemia or., Meziměstí, Ruprechtice, Javoří hory, údolí Ruprechtického potoka (50.6642881N, 16.2754392E), 25.1.2023, 3 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.
- 5563: Bohemia or., Machov, Farní stráž, údolí Borského potoka (50.4880797N, 16.2775272E), 22.1.2022, 5 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, vodárenské pásmo v závěru údolí Borského potoka (50.4860558N, 16.2780689E), 22.1.2022, 11 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, prameniště nad jedlo-bukovým lesem (50.4834311N, 16.2765883E), 22.1.2022, 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.

- 5663: Bohemia or., Deštné v Orlických horách, vrch Špičák (50.3144161N, 16.3253697E; 50.3121208N, 16.3250639E a 50.3098700N, 16.3262200E), 18.1.2022, 3 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.
- 5663: Bohemia or., Dobřany, Orlické hory, hřbet Chříby (50.3336622N, 16.3047892E), 18.1.2022, 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.
- 5664: Bohemia or., Olešnice v Orlických horách, les u Knížecí cesty nad Čihalkou (50.3738108N, 16.3584731E), 18.2.2022, 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.

Obr. 1. Výskyt *P. denticollis* na území východních Čech v roce 2021 (Mertlik 2022)

Obr. 2. Výskyt *P. denticollis* na území východních Čech v roce 2023

Nové nálezy druhu *Phloeostichus denticollis* na území Moravy:

- 5768: Moravia bor., Horní Lipová, u cesty k Lesnímu baru, 22.1.2022, 1 ex. (mrtvý), bukový les s pár javory u potoka, na již hodně oloupaném javoru, L. Mazal leg., det. et coll.
- 5868: Moravia bor., Hrubý Jeseník, Branná, 22.1.2022, 5 ex., ve skalnaté stráni s javory pod místním hradem, L. Mazal leg., det. et coll. (1 ex. in coll. Ivo Martinů).
- 6572: Moravia mer., Hostýnské vrchy, Kelčský Javorník, 12.2.2023, 1 ex., prosev, L. Mazal leg., det. et coll.; dtto, 11.3.2023, 1 ex.

Přehled lokalit navštívených v letech 2022-2023, na kterých *P. denticollis* nalezen nebyl:

- 5157: Bohemia bor., Bílý Potok, Jizerské hory, údolí Smědý, 13.2.2022 (J. Mertlik).
- 5157: Bohemia bor., Lázně Libverda, Jizerské hory, údolí Hájeného potoka, 13.2.2022 (J. Mertlik).
- 5256: Bohemia bor., Liberec, Hluboká, Hlubocký hřbet, 4.2.2022 (J. Mertlik).
- 5362: Bohemia or., Teplice nad Metují, Libná, Dlouhý vrch, 30.12.2022 (J. Mertlik).
- 5363: Bohemia or., Vernéřovice, Buková hora, Nad Studánkou, 10.12.2022 (J. Mertlik).
- 5364: Bohemia or., Heřmánkovice, Janovičky, Javoří hory, údolí Svinského potoka, 26.1.2022 (J. Mertlik).
- 5364: Bohemia or., Broumov, Rožmitál, Javoří hory, Bobří vrch, 26.1.2022 (J. Mertlik).
- 5462: Bohemia or., Jívka, Adršpašsko-teplické skály, Záboř, 14.3.2022 (J. Mertlik).
- 5462: Bohemia or., Teplice nad Metují, Adršpašsko-teplické skály, severní svah vrchu Čáp, 14.3.2022 (J. Mertlik).
- 5563: Bohemia or., Machov, Machovská Lhota – Bor – Farní stráž, 1.11.2022 (J. Mertlik).
- 5768: Moravia bor., Lipová-lázně, Horní Lipová, Vražedný potok, 18.10.2022 (J. Mertlik).
- 5868: Moravia bor., Jeseníky, Ramzová, 2022 (L. Mazal).
- 5868: Moravia bor., Jeseníky, Ostružná, 2022 (L. Mazal).
- 6361: Moravia mer., Cikháň, Žďárské vrchy, Žákova hora, 16.1.2023 (J. Mertlik).
- 6371: Moravia bor., Oderské vrchy, Libavá, pramen Odry, 2022 (L. Mazal).
- 6672: Moravia mer., Hostýnské vrchy, Rusava, 2022 (L. Mazal).

Závěr

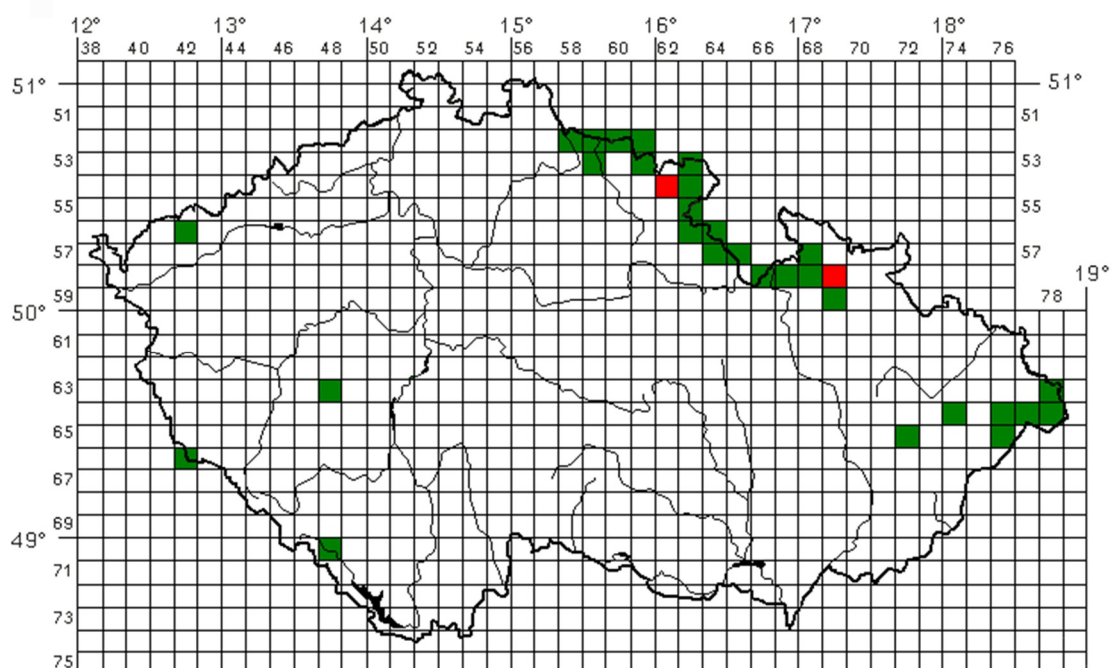
V současné době se nachází na území Česka 29 faunistických čtverců, na kterých byl prokázán recentní výskyt druhu *Phloeostichus denticollis*. Historické nálezy ve čtvercích 5462 a 5869 se doposud nepodařilo potvrdit, i když např. ve čtverci 5462 jsem v letech 2021-2022 učinil tři pokusy. Nalezl jsem zde sice několik perspektivních lokalit s četnějším výskytem javorů, ale hledání v tomto a ani v sousedním čtverci 5362 úspěšné nebylo.

Doba výskytu *Phloeostichus denticollis* na zimovištích pod šupinami kůry u pat kmenů javorů může být časově omezenější než u doprovodných druhů z jiných čeledí, např. u střevlíčků rodu *Dromius*. K této úvaze mne dovedly mé dvě návštěvy na lokalitách s dříve prokázaným četnějším výskytem zimujících imag *P. denticollis*.

Na lokalitě Orlické hory, Anenská huť (5764) jsem 15.2.2021 nalezl 12 ex. *P. denticollis*, ale 25.3.2021 zde byl nalezen již jen 1 mrtvý ex.! Přitom zde 25.3.2021 byly doprovodné druhy ještě přítomny na svých zimovištích.

Na lokalitě Machov, Farní stráž (5563) jsem 22.1.2022 nalezl 17 ex. *P. denticollis*, ale 1.11.2022 zde nebyl nalezen žádný ex.. Ale doprovodné druhy 1.11.2022 již byly na svých zimovištích přítomny.

Pro hledání druhu *P. denticollis* by tak mělo být nevhodnější období od počátku prosince do konce února.

Obr. 3. Faunistická mapa Česka – aktuální rozšíření druhu *Phloeostichus denticollis*. Červeně jsou označeny čtverce s historickými nálezy, zeleně s nálezy od roku 1967 (viz Mertlik 2022).

Literatura

MERTLIK J. 2022: Výsledky faunistického mapování druhu *Phloeostichus denticollis* (Coleoptera, Phloeostichidae) na území východních Čech [Results of the faunistic research of *Phloeostichus denticollis* (Coleoptera, Phloeostichidae) in eastern Bohemia]. – Elateridium 16: 1-9.

In: https://www.elateridae.com/clanky/mertlik_phloeostichus_4_1_2022.pdf

ZELENÝ J. 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. – Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, 8: 3-16.

Obrazová příloha

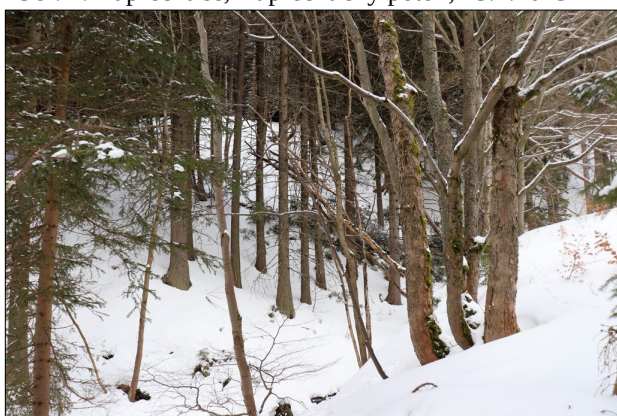
Kromě několika reprezentativních fotografií, které jsou umístěny zde v obrazové příloze, je kompletní pořízená dokumentace umístěna v internetové fotogalerii na www.elateridae.com Do vyhledávače na adrese: <http://www.elateridae.com/galerie/search.php> zadejte jméno druhu „*Phloeostichus*“ nebo název lokality. Jsou zde dvě stránky obsahující 132 fotografií biotopů druhu *Phloeostichus denticollis*.

Obr. 4. Ruprechtice, Ruprechtický potok, 25.1.2023 →

Obr. 5. Ruprechtice, Ruprechtický potok, 25.1.2023

Obr. 6. Horní Lysečiny, 27.2.2022 →

Obr. 7. Horní Lysečiny, 27.2.2022

Obr. 8. Deštné v Orlických horách, Špičák, 18.1.2022

Obr. 9. Deštné v Orlických horách, Špičák, 18.1.2022

Obr. 10. Žacléř, pod Boberskou stráňí, 11.1.2022

Obr. 11. Žacléř, u Hadí cesty, 11.1.2022

Obr. 12. Machov, Farní stráň, 22.1.2022

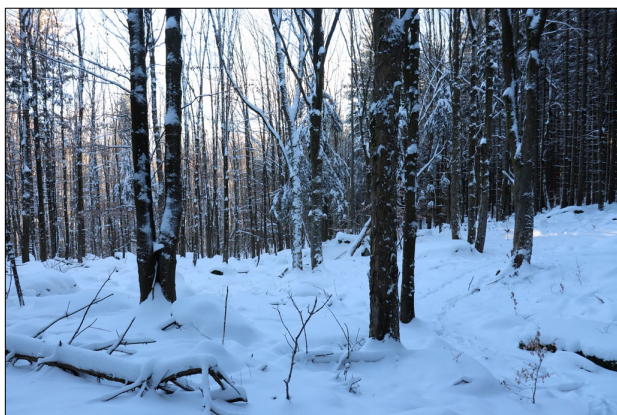
Obr. 13. Malá Úpa, Krakonošovo údolí, 1.3.2022

Obr. 14. Deštné v Orlických horách, Špičák, 18.1.2022

Obr. 15. Dobřany, hřbet Chříby, 18.1.2022

Obr. 16. Machov, Farní stráň, prameniště, 22.1.2022

Obr. 17. Olešnice v Orlických horách, 18.2.2022

Obr. 18. Machov, Farní stráň, 22.1.2022 →

Obr. 19. Machov – *P. denticollis*, 22.1.2022

Obr. 20. Deštné v Orlických horách, Špičák, 18.1.2022

Obr. 21. Ruprechtice – *P. denticollis*, 25.1.2023

Obr. 22. Žacléř, pod Boberskou stráň, 11.1.2022 →

Obr. 23. Žacléř – *P. denticollis*, 11.1.2022

Nové nálezy a doplňky k vydaným článkům o hmyzu (Insecta) „Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka“ a „Přírodní rezervace Roztocký háj-Tiché údolí“ – část 6.

New records and supplements to the published articles about Insecta of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ and „Roztocký háj-Tiché údolí Natural Reserve“ – part 6.

Jiří Háva

Rýznarova 37/37, CZ-252 62 Únětice u Prahy, Praha-západ, Česká republika
e-mail: jh.dermestidae@volny.cz

Abstract. Records of 22 species from „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“, „Roztocký háj-Tiché údolí Natural Reserve“ and environs are reported: Coleoptera: Bostrichidae (1 species), Buprestidae (1 species), Carabidae (1 species), Chrysomelidae (1 species), Ciidae (2 species), Coccinellidae (1 species), Cryptophagidae (1 species), Curculionidae (1 species), Elateridae (1 species), Leiodidae (1 species), Nitidulidae (2 species), Scaptiidae (1 species), Staphylinidae (1 species), Trogossitidae (1 species), Heteroptera: Nepidae (1 species), Hymenoptera: Chrysididae (1 species), Diptera: Tipulidae (1 species).

Key words: Faunistics, new records, Coleoptera, Diptera, Heteroptera, Hymenoptera, Central Bohemia, Czech Republic.

ÚVOD

Poslední souborný seznam zjištěných druhů hmyzu z uvedených rezervací publikoval Háva (2021), doplňky k této publikaci poté (2022). V předkládané práci autor uvádí 22 nově zjištěných nebo potvrzených druhů patřících do řádů Coleoptera, Diptera, Heteroptera a Hymenoptera pro území „Přírodní Rezervace Údolí Únětického potoka“, „Přírodní Rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí“ a jejich okolí.

METODIKA

Dokladové exempláře jsou uloženy ve sbírce autora, pokud není uvedeno jinak. Materiál sbíral a determinoval autor, pokud není uvedeno jinak. Přehled druhů je řazen abecedně. Do následujícího přehledu byly též zahrnuty exempláře z „Přírodní rezervace Roztocký háj-Tiché údolí“, dále pak z přilehlých obcí Únětice a Roztoky; vše faunistický mapový čtverec (5852).

Zkratky použité v následujícím přehledu nálezů:

PRÚÚP Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka

PRRH Přírodní rezervace Roztocký háj-Tiché údolí

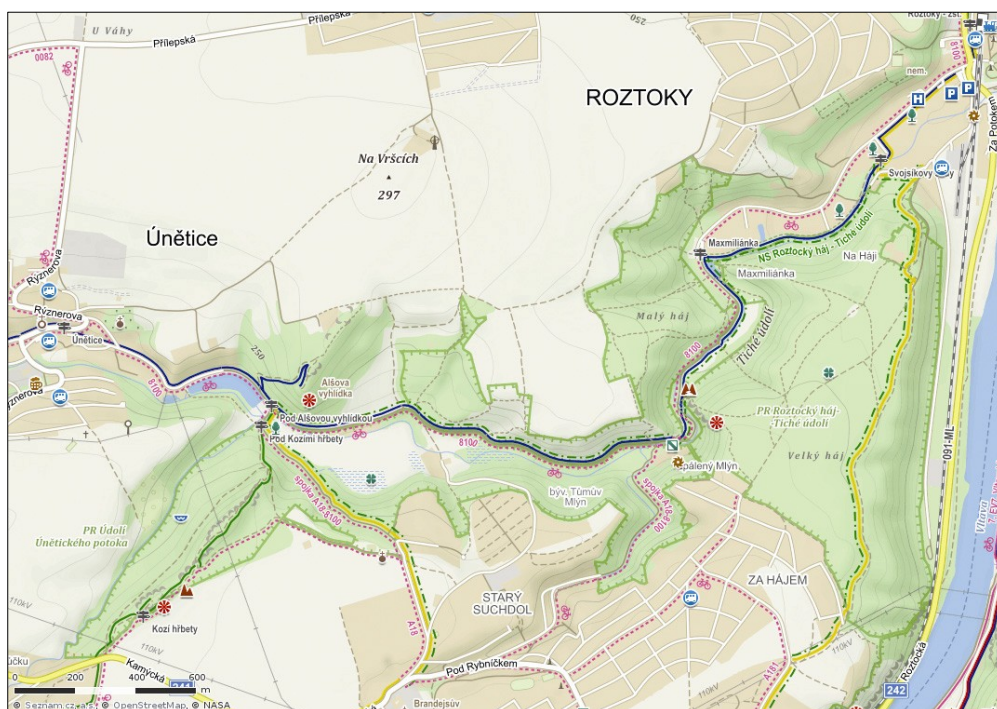
RO Roztoky – obec

ÚO Únětice – obec

ex. exemplář

observ. pozorováno

více ex. více jak 10 exemplářů

Obr. 1. Mapa zájmového území. Zdroj: mapový portál www.mapy.cz

VÝSLEDKY

COLEOPTERA

Čeleď Bostrichidae
Podčeleď Lyctinae

Lyctus pubescens Panzer, 1793

Nálezy: ÚO (Ostroff), 22.5.-20.6.2023, 16 ex. + více ex. observ., J. Háva lgt. et det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí. Druh byl nalezen a pozorován na odkorněných kmenech akátů u potoka.

Obr. 2. Nálezová lokalita, Únětice. Obr. 3. Dospělí jedinci druhu *Lyctus pubescens* Panzer, 1793.

Čeled' Buprestidae
Podčeled' Agrilinae

***Agrilus (Quercuagrilus) obscuricollis* Kiesenwetter, 1857**

Nálezy: PRÚÚP, 12.6.2020, 3 ex. + více ex. observ., J. Háva lgt., J. Marek det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Podčeled' Trachyinae

***Trachys scrobiculatus* Kiesenwetter, 1857**

Nálezy: ÚO, 30.6.2022, 1 ex., J. Háva lgt. et det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Čeled' Carabidae
Podčeled' Harpalinae

***Drypta dentata* (P. Rossi, 1790)**

Nálezy: ÚO (na zahradě), 28.10.2023, 1 ex., K. Chobot observ.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Čeled' Chrysomelidae
Podčeled' Bruchinae

***Megabruchidius dorsalis* Fahreus, 1839**

Nálezy: ÚO, 14.4.2022, 1 ex., J. Háva lgt. et det.

Poznámka. Háva (2019) tento druh uvádí z RO.

Čeled' Ciidae

***Cis castaneus* Herbst, 1793**

Nálezy: ÚO, 29.4.2021, 1 ex.; 6.5.2021, 1 ex., vše J. Háva lgt., L. Bobot det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí. Druh byl nalezen v blízkosti potoka na *Salix* sp. na houbách druhu *Daedaleopsis confragosa* (Bolton) J. Schröt. společně s druhem *Cis boleti* (Scopoli, 1763) a *Cis fagi* Walth, 1839.

***Cis fagi* Walth, 1839**

Nálezy: ÚO, 29.4.2021, 1 ex., J. Háva lgt., L. Bobot det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí. Druh byl nalezen v blízkosti potoka na *Salix* sp. na houbách druhu *Daedaleopsis confragosa* (Bolton) J. Schröt. společně s druhem *Cis boleti* (Scopoli, 1763) a *Cis castaneus* Herbst, 1793.

Čeled' Coccinellidae
Podčeled' Coccinellinae

***Scymnus (Scymnus) schmidtii* Fürsch, 1958**

Nálezy: ÚO, v letu, 28.4.2022, 1 ex., J. Háva lgt., J. Větrovec det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Čeleď Cryprophagidae**Podčeleď Atomarinae*****Atomaria testacea* Stephens, 1830**

Nálezy: ÚO, 10.6.2015, 1 ex., J. Háva lgt., P. Průdek det.

Poznámka. Hovorka (2018) a Háva (2021) tento druh uvádějí z PRRH.

Čeleď Curculionidae**Podčeleď Baridinae*****Aulacobaris coerulescens* (Scopoli, 1763)**

Nálezy: ÚO, 28.4.2022, 1 ex., J. Háva lgt., J. Krátký det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Čeleď Elateridae**Podčeleď Dendrometrinae*****Hemicrepidius niger* (Linnaeus, 1758)**

Nálezy: PRÚÚP, 19.6.2022, 1 ex., J. Háva lgt., J. Mertlík det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh uvádí bez barevné variability. Nalezený exemplář patří k barevné variabilitě „*scrutator* (Herbst, 1806)“, tato variabilita se vyznačuje hnědě zbarvenými krovkami, typicky zbarvený jedinec má krovky černé.

Čeleď Latridiidae**Podčeleď Latridiinae*****Latridius minutus* (Linnaeus, 1767)**

Nálezy: ÚO, 2.3.2023, 10 ex. + více ex. observ., J. Háva lgt., P. Míka det.

Poznámka. Imaga byla nalezena během února a března v insektáriu z hnízda sršně *Vespa crabro* Linnaeus, 1758 (Hymenoptera: Vespidae), které bylo nalezeno 1.2.2023 v rozvodné elektroinstalační budce na ulici. Společně s tímto druhem byl nalezen v hnízdě i druh *Dermestes (Dermestes) lardarius* Linnaeus, 1758 z čeledi Dermestidae.

Čeleď Leiodidae**Podčeleď Cholevinae*****Choleva (Choleva) cisteloides* (Frölich, 1799)**

Nálezy: ÚO, 18.5.2022, 1 ♂, J. Háva lgt., J. Růžička det.; 30.10.2022, 1 ♂, J. Háva lgt. et det.; 20.-23.5.2023, 1 ♀, J. Háva lgt., J. Růžička det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Čeled' Nitidulidae
Podčeled' Carpophilinae

***Carpophilus (Carpophilus) lugubris* Murray, 1864**

Nálezy: ÚO, 19.6.2022, 1 ex., J. Háva lgt. et det., J. Jelínek revid.; 10.8.2023, 1 ex., J. Háva lgt. et det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí. Poprvé hlášen z území Česka v roce 2017 (Jelínek et al. 2017).

***Carpophilus (Carpophilus) marginellus* Motschulsky, 1858**

Nálezy: ÚO, 28.8.2021, 1 ex., J. Háva lgt., J. Jelínek det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Čeled' Scarabaeidae
Podčeled' Scarabaeinae

***Euoniticellus fulvus* (Goeze, 1777)**

Nálezy: ÚO (pastvina koní), 4.8.2023, 1 ex., J. Tomčík lgt., det. et coll., (K. Chobot osobní sdělení)

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Čeled' Scraptiidae
Podčeled' Anaspidinae

***Anaspis (Anaspis) maculata* Geoffroy, 1785**

Nálezy: ÚO, 10.6.2023, 1 ex., J. Háva lgt. et det., J. Horák revid.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí. Poprvé hlášen z území Česka v roce 2014 (Kejval 2014).

Čeled' Staphylinidae
Podčeled' Staphininae

***Philonthus spinipes kabardensis* (Bolov & Kryzhanovskiy, 1969)**

Nálezy: ÚO, 30.7.2021, 1 ex., J. Háva lgt., H. Schillhammer det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Čeled' Trogossitidae

***Tenebroides mauritanicus* (Linnaeus, 1758)**

Nálezy: ÚO, pod kůrou jabloně, 27.11.2023, 1 ex., J. Háva lgt., det. et coll.

Poznámka. Háva & Kovařík (2015) publikovali tento druh z PRÚÚP.

Doplňný seznam zjištěných druhů Coleoptera

Tab. 1. Seznam čeledí a počet zjištěných taxonů.

čeled'/family	druhy/species	čeled'/family	druhy/species	čeled'/family	druhy/species
Anamorphidae	1	Erotylidae	2	Noteridae	1
Anthricidae	2	Eucinetidae	1	Oedemeridae	5
Anthribidae	8	Eucnemidae	2	Omalisidae	1
Attelabidae	2	Geotrupidae	2	Orsodacnidae	1
Bostrichidae	3	Gyrinidae	1	Peltidae	1
Brachyceridae	1	Haliplidae	5	Phalacridae	5
Brentidae	52	Helophoridae	1	Ptiliidae	4
Buprestidae	20	Histeridae	13	Ptinidae	26
Byrrhidae	8	Hydrophilidae	5	Pyrochroidae	1
Byturidae	2	Chrysomelidae	154	Rhynchitidae	12
Cantharidae	14	Kateretidae	3	Ripiphoridae	1
Carabidae	187	Laemophloeidae	1	Salpingidae	6
Cerambycidae	54	Lampyridae	2	Scarabaeidae	35
Cerophytidae	1	Latridiidae	21	Scirtidae	3
Cerylonidae	1	Leiodidae	24	Scraptiidae	6
Cicindelidae	3	Lucanidae	1	Silphidae	14
Ciidae	8	Lycidae	2	Silvanidae	3
Cleridae	7	Lymexylidae	1	Sphindidae	1
Coccinellidae	40	Malachiidae	10	Staphylinidae	204
Corylophidae	2	Megalopodidae	2	Tenebrionidae	31
Cryptophagidae	18	Melandryidae	5	Tetratomidae	1
Curculionidae	212	Meloidae	2	Throscidae	5
Dermestidae	23	Melyridae	5	Trogidae	2
Dryophthoridae	2	Monotomidae	7	Trogossitidae	2
Dytiscidae	7	Mordellidae	13	Zopheridae	2
Elateridae	47	Mycetophagidae	9		
Elmidae	3	Mycteridae	1		
Endomychidae	3	Nitidulidae	23	CELKEM	1422

HETEROPTERA

Čeled' Nepidae

Ranatra linearis Linnaeus, 1758

Nálezy: ÚO, západní malý rybníček, 10.8.2023, 1 ex., J. Háva lgt. et det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Doplňný seznam zjištěných druhů Heteroptera

Tab. 2. Seznam čeledí a počet zjištěných taxonů.

čeled'/family	druhy/species	čeled'/family	druhy/species
Acanthosomatidae	4	Rhopalidae	8
Alydidae	1	Rhyparochromidae	34
Anthribidae	8	Saldidae	1
Anthocoridae	2	Scutelleridae	4
Aradidae	1	Stenocephalidae	2
Berytidae	4	Tingidae	17
Blissidae	1	Velidae	1
Coreidae	11		

Corixidae	1		
Cydnidae	8		
Cymidae	3		
Geocoridae	1		
Gerridae	2		
Heterogastridae	3		
Leptopodidae	1		
Lyctocoridae	1		
Lygaenidae	7		
Miridae	41		
Nabidae	7		
Nepidae	2		
Notonectidae	2		
Oxycarenidae	3		
Pachymeridiidae	3		
Pentatomidae	26		
Piesmatidae	3		
Plataspidae	1		
Pyrrhocoridae	2		
Reduviidae	6	CELKEM	214

HYMENOPTERA

Čeľad' Chrysididae

Holopyga inflammata (Förster, 1853)

Nálezy: PRÚÚP, Holý vrch, 1.5.2020, 1 ex., J. Háva lgt., P. Tyrner det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí. Celkový počet zjištěných druhů této čeledi je 32.

DIPTERA

Čeľad' Tipulidae

Ctenophora ornata Meigen, 1818

Nálezy: ÚO, 20.5.2023, 1 ex., J. Háva observ. et det.

Poznámka. Háva (2021) tento druh neuvádí.

Poděkování. Rád bych tímto poděkoval kolegům L. Bobotovi, J. Horákovi, K. Chobotovi, J. Jelínkovi, J. Krátkému, J. Markovi, J. Mertlíkovi, P. Průdkovi, J. Růžičkovi, H. Schillhammerovi, P. Tyrnerovi, J. Větrovcovi za pomoc s determinací a poskytnutím údajů zde publikovaných nálezů a kolegům J. Mertlíkovi a V. Hronovi za cenné připomínky k textu.

REFERENCES

- HÁVA J. 2019: Nové nálezy a doplňky k vydaným článkům o hmyzu (Insecta) „Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka“ a „Přírodní rezervace Roztocký háj-Tiché údolí“ - část 3. New records and supplements to the published articles about Insecta of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ and „Roztocký háj-Tiché údolí Natural Reserve“ - part 3. *Elateridarium* 13: 117-125.
- HÁVA J. 2021: *Hmyz - Insecta, Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka*. Únětice/Praha: Private Entomological Laboratory and Collection, 122 pp.

- HÁVA J. 2022: Nové nálezy a doplňky k vydaným článkům o hmyzu (Insecta) „Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka“ a „Přírodní Rezervace Roztocký háj-Tiché údolí“ - část 5. New records and supplements to the published articles about Insecta of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ and „Roztocký háj-Tiché údolí Natural Reserve“ - part 5. *Elateridarium* 16: 10-18.
- HÁVA J. & KOVAŘÍK M. 2015: Výsledky faunistického průzkumu čeledí Cleridae, Trogossitidae a Lymexylonidae (Coleoptera) „Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka“. Results of a faunistic research to the families Cleridae, Trogossitidae and Lymexylonidae (Coleoptera) of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“. *Elateridarium* 9: 118-122.
- HOVORKA O. 2018: Předběžný seznam brouků (Coleoptera) známých z území přírodních rezervací Roztocký háj-Tiché údolí a Údolí Únětického potoka. Preliminary list of beetles (Coleoptera) known from Nature Reserves of Roztocký háj-Tiché údolí and Údolí Únětického potoka. *Muzeum a současnost, Roztoky, ser. natur.* 29: 95-166.
- JELÍNEK J., MORAVEC P. & VONIČKA P. 2017: Faunistic records from Czech Republic - 418. Coleoptera: Nitidulidae. *Klapalekiana* 53(1-2): 159-160.
- KEJVAL Z. 2014: Brouci čeledi Scaptiidae ve sbírce Muzea Chodska. *Západočeské Entomologické Listy* 5: 27-31.